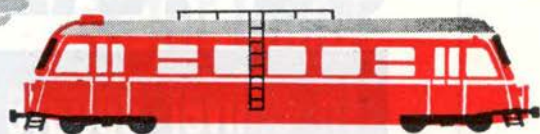
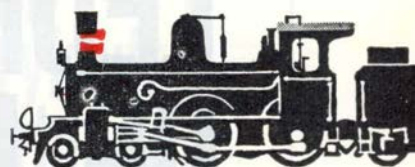
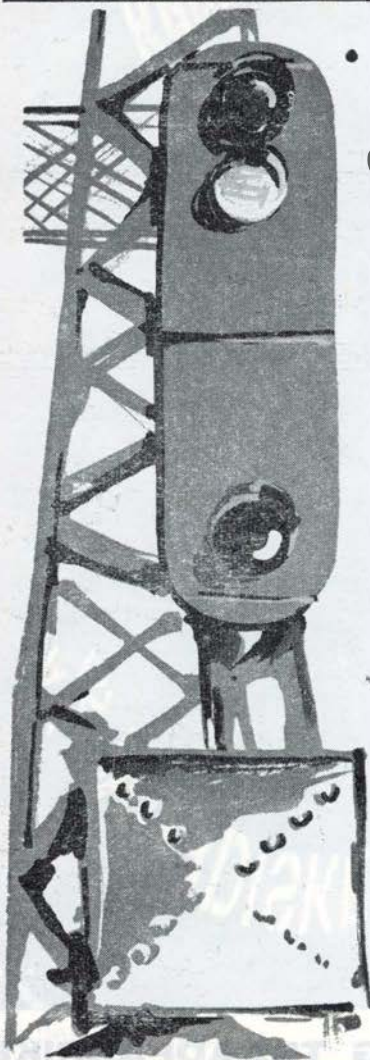

JERNBANE-BLADET

TIDSSKRIFT FOR STATS- OG

PRIVATBANEPERSONALET

RØDT OG GRØNT SIGNAL..

– det er noget, der passer en DSB-mand! I Agfa's helautomatiske lommekamera OPTIMA PARAT er rødt og grønt signal også af afgørende betydning – og iøvrigt det eneste, man skal bemærke, før der trykkes på knappen!

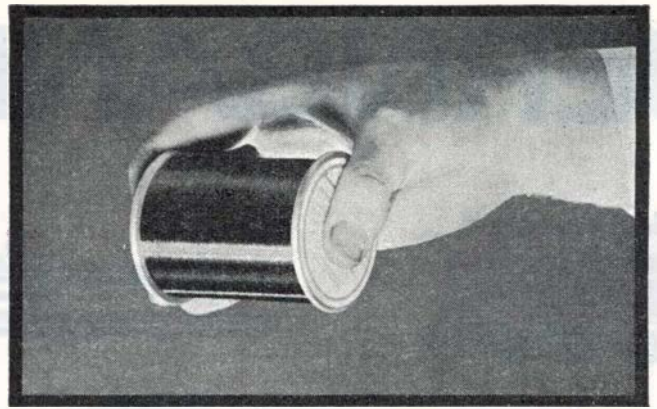

■ Samtidig trinløs styring af tid og blænder indenfor områderne 1/30–1/500 og blænder 2,8–22 ■ Solor-Solinar 2,8/30 mm ■ Compur-lukker ■ Lysrammesøger m. grønt signal for vellykkede optagelser ■ Negativformat 18×24 mm – f. eks. 40 optagelser på en småbilledfilm patr./20

De Skulle Brugte

NKT LEDNINGER OG KABLER

til enhver opgave - fra den
mindste til den største -
svagstrøm som stærkstrøm

AKTIESELSKABET NORDISKE KABEL- OG TRAADFABRIKER
KØBENHAVN F. FASAN (01 32) 7000. ÅRHUS (061) 3 5111. ODENSE (09) 12 06 43

JERNBANE-BLADET

Redaktion:

H. E. Rybro, M. D. F. (ansvarhavende)
Valby Langgade 223 1. tv. - København Valby
Telefon 30 87 71

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald - Hvidovrevej 258
Tlf. 78 36 42

Udkommer een gang om måneden.

Abonnement

12 kr. årlig.

Kan bestilles på girokonto 600 82
Jernbane-Bladet - Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening

og

International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Bogtrykkeriet »Centrum«

November 1965

Dette nr. indeholder:

I en stabiliserings tid.....	side 295
Månedens emner	» 296
Sagt og skrevet	» 296
Månedens foto.....	» 297
Hold dig i form	» 297
Erindres det	» 297
Til læserne	» 298
I få linier	» 298
Rutebil nyt.....	» 299
De Danske Østersøfærger	» 300
Fra dagbogen	» 301
En glemt roebane	» 302
Roebane-memoirer	» 303
Privatbane nyt	» 305
Model jernbane	» 307
Foto hobby	» 309
Arbejderbeskyttelse	» 313
Personaliala.....	» 313
Bog anmeldelser	» 313
Humørpiller	» 316

**Vil De se
resultater?**

lad
trykluft
arbejde
for Dem

Atlas Copco

Atlas Copco A/S, Valhøjs Alle 160
København - Vanløse, Telf. (01) 70 55 11
Århus afdeling: Grenåvej 339, Risskov
Telf. (061) 7 63 44
Distriktskontor - Fyn: Hunderupvej 130
Odense, Telf. (09) 13 57 16

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Film og kuglepenne

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

i Danmark

Aarhus

HELGE PAULSEN

Aut. El-installatør
Harald Jensens Plads 1A
Århus - Tlf. 3 04 15

TRØJBORG ISENKRAM A/S

Tordenskjoldsgade 57 - ÅRHUS
Telefon 6 80 05
Køkkenudstyr - glas - porcelæn
Værktøj til husholdning og hobby

TRAULS

Erichsens efft.
Vestergade 37 - Århus - Tlf. 3 66 44
Farveri og renseri
Grundlagt 1856

**Arbejder Spare- og
Laanekassen**
for Aarhus og Omegn

Kornhuset

Gl. Munkegade 2 - Århus - Tlf. 2 48 40
Alt i fugle - frø og korn
Stort udvalg i fuglebure
Fredag og lørdag bringes efter bestil.

Mejeriudsalget VESTERBRO

Europaplads 6 - Århus - Tlf. 2 33 95
1. kl. mejeriprodukter
Brød - øl - sodavand

200 BARNEVOGNE

klapvogne, dukkevogne, nye og brugte
- sælges og byttes. Rabat ved kontant
eller på konto. Selvbetjening og god
parkering.

THORUP

Grenåvej 186, RISSKOV. Tlf. 7 88 86

W M Autoservice

W. Mikkelsen
Helsingforgade 3-5, Århus N
Telefon 6 62 72
1. kl. autoværksted
Speciale: VW og ROVER

Frederiksbjerg

Cykel- og Knallertservice

Hedemannsgade 8 - Århus
Tlf. 2 55 85
Cykler - Reparationer - Tilbehør
Forh. af Velo-Solex, Radexi og SCO

Nørgaard's Boghandel

v. Roar Madsen
Banegårds Plads 16 - Århus
Tlf. 2 60 36
Bøger - papir - kontorartikler

Jernbanepersonalet anbefales

CYKELHANDELEN

v. Jens Skipper
Sønnesgade 1, Århus - Tlf. 2 22 97
Forhandling af cykler
Reparationer udføres - 1. kl. service

YDES Efft.

Banegårds Plads 5 - Århus
Tlf. 2 10 39
Blomster - buketter - dekorationer
Kranse

Vi handler i ...

MEJERIET

Sv. Skov Nielsen (ny indehaver)
Stadion Allé 33, Århus - Tlf. 2 76 54
1. kl.s mejeriprodukter
Brød og kager

MEDEA Fodklinik

Banegårdsgade 1 - Århus
Tlf. 3 12 55

Vin- og Tobaksforretning

Tampersdalsvej 1 - Århus V
Tlf. 6 44 46
Tobakker - Cigarer - Piber
Vine og spirituosa - Ekstrafin kaffe

Kolonialforretningen

Hedemannsgade 20, Århus. Tlf. 2 39 35
Kolonial - Konserves - Kaffe
Vine - Spirituosa
3 % på alle varer

N B Autoservice

Speciale:
Garageanlægget Ingerslevs Plads
ÅRHUS C - Tlf. 3 24 02
1. kl. autoreparationer udføres

Jernbanepersonalet anbefales

Østbanegårdens Restauration

God mad og kaffe
Tlf. ÅRHUS (061) 2 71 79

Tobaksforretningen

v/ N. Wenstrup
Skovvejen 48, AARHUS. Tlf. 3 22 13
Alt i tobak - vine - spirituosa
Stort udvalg i rygeartikler

Gælder det TOBAK eller rygeartikler,
så ind hos ...

VAGN R. KRUSE

Gl. Munkegade 19, Århus. Tlf. 2 44 64
Stort udvalg i vine og spirituosa

Slagterforretningen

v/ Børge Frandsen Jensen
Randersvej 55, ÅRHUS. Tlf. 6 74 97
1. kl. kød - flæsk og pålæg
Prøv vor ekstraf. hjemmel. medister

NY VASK

Hurtig vask - nem vask - billig vask
Silkeborgvej 235 - ÅBYHØJ
Tlf. 5 63 22

Schmidt Hansen

Hovedgaden - Rønde - tlf. 7 10 25
Manufaktur og lingeri
Dame- og herrekonfektion

Rekord Rens & Vask

Engdalen - GRENÅ - Tlf. 2 20 67
1. kl. skånsom behandling af tøj
Hentes og bringes.

Tiltagende forenkling af problemerne

- Vist så er opdrætning af slagtekyllinger
nu til dags alt andet end lønnende, så
jeg begriber ikke, at du også kan få det
til at løbe rundt ... for rent ud sagt ...
ja, mejetærskerne tæller jo ikke, hvor
mange sække de smider rund om på mar-
kerne, - jeg stjæler kornet til hele mit
opdræt!

- Ha-ha, - nå sådan ... ja, jeg har jo
også en fidus ... jeg stjæler nemlig mine
kyllinger slagtefærdige! - Det er lettere!

I en stabiliserings tid

November causeri

TUNNELBANEFORSLAGET er blevet fremsat på ny i Folketinget. Hvad er det, der gør dette milliardforetagende så påkrævet? Vil man da slet ikke lytte til sagkundskaben i dette spørgsmål? Professor, dr. tech. P. H. Bendtsen har atter fremhævet, at anlæg af både tunnelbane og motorveje i København er den dyreste løsning, der kan vælges, idet der ikke er trafik nok til begge dele. Det fremsatte lovforslag bygger på en betænkning fra den københavnske trafikkommission, der allerede i 1953 sluttede sit arbejde, hvor man regnede med, at tunnelbanen skulle være færdigbygget i 1965! Hvordan har trafikken så udviklet sig siden 1953? Antal rejsende med S-banen er i dag i myldretiden ca. 8000, hvilket kun er ca. halvdelen af det tal, som kommissionen havde set frem til, at det nu skulle være vokset til, og tallet er kun en trediedel af det antal rejsende, der befordres på Stockholms undergrundsbane i dag. Professor H. P. Bendtsen mener, at såfremt Boulevardbanens kapacitetsgrænse alligevel skulle blive nået, vil det være en meget billigere løsning at udvide denne tunnel med yderligere to spor. Endelig anfører professoren, at der utvivlsomt mangler en S-bane til Amager direkte i forbindelse med Hovedbanegården og ført i en tunnel under havnen. En sådan løsning vil spare samfundet for mange penge, og det anføres, at med den udvikling, der sker i motoriseringen, og alt hvad deraf føl-

ger, vil det ikke være sikkert, at tunnelbanerne vil være en universalløsning.

PRIVATBANEDØDEN, der snart står over for sin hidtil største »begravelse« en gang i det kommende forår, må vente på Kjellerupbanen, hvor en af banens kunder er trådt til med et beløb på 35.000 kr., et beløb som nogle småkommuner langs banen og Viborg amtsråd ikke kunne afse, og derved har sikret denne bane foreløbig to års levetid. – For de fynske privatbaner, der skal standse fra 1. april, bliver det en dyr finale, idet man allerede på nuværende tidspunkt har måttet låne 12 mand af DSB's faste personale for at kunne gennemføre trafikken på banerne i den resterende tid, idet privatbanepersonalet er gået over i anden beskæftigelse.

NATBILLETTER vil i tiden 1. november–31. marts af DSB forsøgsvis blive indført for om muligt at skabe en bedre belægning på nattogene på strækningen Kh–Ålborg–Esbjerg på de dage, natten efter mandag til natten efter torsdag, hvor belægningen er mindst. Der

gives bl.a. på enkeltbillet en rabat på ca. 40 pct., hvilket vil sige, at f.eks. en billet til eller fra Ålborg–Kh koster ca. 33 kr. mod normalt 56 kr. Altså en pris der stærkt nærmer sig DFDS's billigste priser på Århus og Ålborg ruterne. Det må så håbes, at dette nye initiativ må virke efter sin hensigt.

PERRONTAGENE på Kbhvn.s Hovedbanegård burde snarest forlænges mindst ud til Tietgensbroen, og fra perronerne I og II etableres trapper med udgang til broen ligesom på Hamborg Hovedbanegård. Med de lange togeheder, der køres med i dag, må hovedparten af togenes rejsende stige af toget ude i nærheden af Tietgensbroen. Såvel i Korsør som Rødby Færge går hovedparten af de rejsende ind i togenes bageste vogne, der ved togets ankomst til Kh ender ude ved Tietgensbroen. Det er med en vis ærgrelse man ser et tog ankomme til Kh, med de udmærkede perronforhold inde under hallen, og så kun se en halv snes rejsende i togets forreste vogne, medens resten må stige af i al slags vejrlig ude ved Tietgensbroen. Skal vi bevare resten af vore rejsende, eller endnu bedre, skaffe flere rejsende, da må der overalt vises den bedste service, således at de rejsende mærker, at der fra banernes side bliver gjort alt, for at de befinder sig godt, så længe de opholder sig på banernes område.

–bro.

Restaurant »På Fortovet«

og baren på Østerport station

anbefales

POUL GUDMANN

Månedens emner...

Moderniseringen

på Københavns Hovedbanegård

I »Vingehjulet« for 25. april 1959 findes en udførlig beskrivelse af modernisering på Kh baseret på en betænkning fra Kh-udvalget, der efter kun et års arbejde gav betænkning om disse spørgsmål. Det forudses heri, at hele moderniseringen skulle være tilendebragt i løbet af fem år, altså færdigt i 1964! Ak, hvor lidt har man dog nået indtil nu. Den store »Ø«, der optager det meste af pladsen i midten af hallen, og som skulle forsvinde for at give plads til nye kiosker, den ligger der endnu, som da banegården blev åbnet i 1911. Der er blevet indrettet en kiosk med manufaktur (her er lidt mere smart opstilling af varerne tiltrængt), og så er der kommet en hælebar for byens damer. Fjerntrafikkens perroner er forlængede.

Nu er der imidlertid vældig gang i ombygningen af sikkerhedstjenesten for Kh's fjerntrafik, og hele dette store arbejde ventes at være færdigt inden udgangen af 1966.

I Jb-B1's marts nr. 1959 står der bl. a. om den forventede modernisering af Kh: De mange forretninger og kontorer, der findes i hallens midte, vil få spredte moderne kiosker i stålindfatning! Hvornår? spørger man i dag.

Remisen i Nyborg

En del af den gamle loko-remise ved Sølystvej mellem DSB-værkstederne og færgehavnen i Nyborg vil blive revet ned. Remisen er fra århundredeskiftet og i en så dårlig forfatning, at man ikke vil lave flere lapperier på den. I stedet må vognene stå i det frie.

Det er den vestlige side af remisen, der skal rives ned. Dermed fjernes bygningen over 5-6 spor, mens der ud mod Sølystvej bliver remisebygning med tre spor tilbage. Der kan holde et MY-lokomotiv eller en motorvogn på hvert af disse spor, der betjenes af den store drejeskive, og det er meningen, at eventuelle reparationer af vognene kan foretages inde i remisen.

Den del af remisen, der ikke rives ned, er blevet moderniseret for nylig, idet der er ændret ved tagkonstruktionen, således at udstødningsdampene fra loko ledes ud af bygningen. Et værksted i forbindelse med remisen berøres heller ikke af nedrivningen.

Ny Helsingørfærge

I løbet af kort tid strækker Aarhus Flydedok og Maskinbyggeri kølen til en ny færge

til Helsingøroverfarten. For første gang vil DSB indrette moderne cafeteria, saloner, soldæk samt chokolade- og tobakskiosk over vogndækket.

På grund af højtragende jernbanevogne på færgerne og specielle strømforhold mellem Helsingør og Helsingborg har DSB hidtil på forhånd betragtet det som givet, at overbygningen ville blive for voldsom.

Den ny færge skal indsættes februar 1967. Færgeren får plads til 800 passagerer – en anelse flere end hos Linjebuss – og 75 biler. det bliver den hidtil største statsfærge på Helsingør-Helsingborg, og når den indsættes, er det meningen der i sommermånederne skal sejles med syv færger på seks lejer, sådan at der altid befinder sig en færge ude på vandet.

Den nye færgevej, der skal anlægges i Helsingør, er stadig kun til på papiret. Det var oprindeligt tanken, at arbejdet med vejen skulle være påbegyndt først i efteråret, men der vil gå endnu nogle måneder, før man kan komme i gang med arbejdet.

Dragør-Limhamn overfarten

Trafikudviklingen på denne overfart har gjort det nødvendigt, at der snarest må bestilles en færge mere. Færgeren »Drogden«, overfartens tredje færge, blev indsat i sommeren i fjor.

Trafikministeren søger om finansudvalgets tilslutning til, at ordren afgives og det forudsættes, at færgeren vil koste ca. 6,5 mill. kr., hvoraf den danske del af rederiet afholder halvdelen, som kan tages fra rederiets drift.

Der har været rettet henvendelse til en række danske værfter om opgaven, men det oplyses, at ingen af værfterne kan påtage sig opgaven indenfor den frist, som er angivet – nemlig indsættelse fra sommeren 1966. Efter rundspørge har imidlertid et af værfterne ændret holdning og kan komme med i opløbet om ordreplaceringen. Det vides, at et norsk værft har givet tilbud om bygningen til en pris af 6,5 mill. kr. – mens »Drogden« fra Ålborg Værft kostede 6,3 mill. kr.

Stationsreguleringen

Ved en gennemgang af den nylig offentliggjorte opstilling af DSB stationer i. h. t. arbejdsenheder, er det desværre en kendsgerning, at arbejdsenhederne, især for landstationerne, viser en næsten katastrofal nedgang.

Af listens 336 stationer viser kun 20 at have haft fremgang i enheder siden regule-

ringen i 1961. Tåstrup st. har haft den største fremgang med plus 277,5 enheder, hvilket må være en følge af S-togenes videreførelse hertil. Dernæst følger Kalundborg med en stigning på 156,5 enheder.

Landets største station er stadig Kbhvn. H, men den har haft en nedgang i enheder på 3464,3, hvilket er ca. en fjerdedel af 1961 enhederne. At Gedser har mistet 992,8 enheder er en naturlig følge af overfartens flytning til Rødby Færge, der er noteret for 1663,7 enheder. Bemærkelsesværdigt er det, at stationerne på strækningen Holmstrup-Kauslunde har haft en nedgang på ca. 50 pct. af 1961 enhederne.

Norre Alslev er nok opstillet som den største af landstationerne, men er gået ned i enheder fra 175,5 til 82,2!

Mens disse opstillinger viser den almindelige nedgang i benyttelse af banerne, viser opstillingen af landets 56 gods ekspeditioner gennemgående en glædelig stigning i enheder, og kun få har en beskedent nedgang.

S-stationerne har stadig Hvidovre som nr. 1 trods en nedgang på 80,4 enheder. Skovlunde er rykket op fra nr. 12 til nr. 4 med en stigning på 60,2 enheder.

Sagt og skrevet

DSB kritik

– En smidigere organisationsform for DSB er en nødvendighed, hvis banerne skal kunne bestå i fremtiden. DSB er hverken med hensyn til hastighed eller komfort i togene nået på højde med vore nabolande

– sagde folketingsm. Knud Enggård (V).

Toppen af DSB går af

– Om det er uheldigt, at de fleste af mine øverste chefer går på en gang? Vist så. Men jeg bliver her jo. Jeg er ung, jeg er kun fra 1904,

– sagde gdr Skov til BT.

»Hilsen« fra DSB

Den ene klat efter den anden. For når »lyneren« eller et andet obsternasigt tog er for storsnudet til at gøre holdt her i Tarm – de tror, der er bedre i Skjern –, når disse tog kommer farende og fløjtende lige lukt her uden at stoppe, sker det dag efter dag, at der netop på det tidspunkt er »optaget« på togets toiletter. Man netter sig og meget mere, før man stiger ud i Skjern eller længere nordpå.

Men dette »netteri« får tit følger.

Og de ryger gerne af her.

Og når togene kommer med sådan en fart, som de gør, ja, så virker de samtidig som »møgspredere« ...

– Som hva' for noget?

– Møgspredere! Se selv efter.

– Ja – men vi har ikke lov til at gå her, sagde jeg.

– Nej, men prøv at tænk på alle de mange små »overskæringer«, der er på hele ruten fra Esbjerg til Struer. Det er tit, at du ved dem kan finde den ene »friske hilsen fra DSB« efter den anden – endda med papir vedlagt, papir i de særeste farver, som siden flagrer rundt til alle sider.

Jeg finder, det er rent ud noget svineri! Toiletterne i hvert eneste tog burde være indrettet som torkloset. Det andet er uhumsk!

Ulækkert!

– skriver erik -e.

DSB og skinnebusser

Skinnebusser vil måske nok i første omgang betyde billigørelse af kørslen, i hvert fald i personalemæssig henseende. Men i det lange løb er det ikke nogen billig driftsform. En personbefordring, der ikke er større, end den kan klares af skinnebusser, må give anledning til overvejelser, om det ikke er bedre helt at ophøre med jernbanedriften

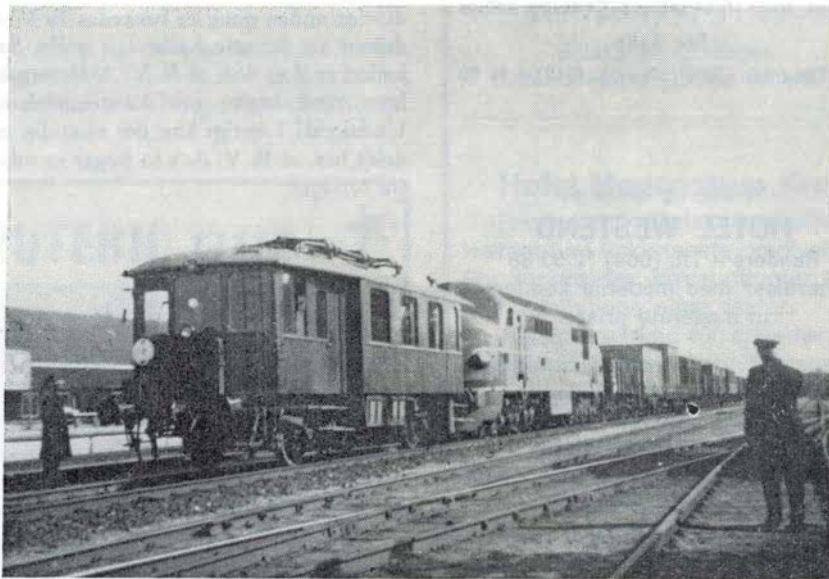
– sagde gdr Skov til Jyllands-Posten.

Hold dig i form

At være sund betyder bl. a. at kunne glæde sig uforbeholdent over livet og sine medmennesker. Det menneske, der ikke forstår dette og ikke føler trang til at eje denne glæde, er allerede begyndt at visne! Alt har sin tid til at blomstre i og til at visne i. Den, der kæmper for sin sjælelige og legemlige sundhed, forlænger blomstringstiden – forlænger virkeårenes række.

Rul da jerntæppet ned for fortidens besværligheder og indsug i fulde drag livets skønheder og sunde glæder!

Månedens foto

VLTJ M 2 = ex DSB Mf 646 (senere Mc 653 og RØHJ M 4)
på prøvetur fra cvk Århus

Foto: B. Sundahl

Erindres det...

For 50 år siden . . . November 1915

På grund af *minefaren* i Storebælt må de rejsende i sovevognene først gå til ro efter overfarten.

*

I Sverige har ingeniørerne Werner og Varfvinge opfundet en *togtelefon*. En anordning der gør det muligt fra et tog at komme i forbindelse med faste telefoncentraler.

For 25 år siden . . . November 1940

Udsigt til at de forberedende arbejder til *Slangerupbanens* modernisering kan be-

gynde. – Det drejer sig om jordarbejder og bygning af 4 viadukter.

*

Nakskov sender en delegation til trafikministeren med ønske om, at staten overtager *Lollandsbanen*, idet man anker over, at det tager næsten lige så lang tid at rejse de 50 km fra Nakskov til Nykøbing F., som det tager at rejse fra Nykøbing til København.

*

Fra den 1/12 indstiller »*Øresundsselskabet*« farten over Øresund, idet der kun er ca. 10 rejsende om dagen, mens der før krigen ofte var over 14.000 pr. dag.

*

Det meddeles, at *jernbanetyverierne* nu florerer lige så kraftigt som under den første verdenskrig fra 1914-18.

To oaser på Københavns Hovedbanegård

Hovedbanegårdens Restaurant

KØBENHAVN

TLF. 14 12 32

F. L. Viltoft

Nyt fra hele verden

Journaler
Kulturfilm
Musikfilm
Tegnefilm

— vi har cinemascope
Central 13540

Ferie- og udflugtssteder

HOTEL EBELTOFT

stedet hvor man spiser godt og billigt

Ren kaffe

Lis Pedersen - Ebeltoft - tlf. (063) 4 10 90

Vi bor og spiser på

HOTEL WESTEND

Randers - Tlf. (064) *2 53 88

Værelser med moderne komfort
til moderate priser.

Man bor og spiser godt på -

MISSIONSHOTELLET

Slotsgade 5 - Hillerød

Tlf. (03) 26 01 89 og (03) 26 21 95

Hyggelige selskabslokaler

Afholdshotellét

Fyensgade 26 - Fredericia

Hansigne Hansen

Hyggelige værelser - god mad og kaffe

Tlf. (059) 2 01 48

Missionshotellet ANSGAR

Prinsensgade 14-16 - Ålborg

Telefon (08) 13 37 33

God mad - gode værelser

Weekendophold 45 kr.

TLF. (09) 81 11 08

AFHOLDSHOTELLET

Nygade 5 - Nykøbing Mors

Tlf. (0 77) 2 02 26

Et godt sted at bo og spise.

Til læserne

En berigtigelse

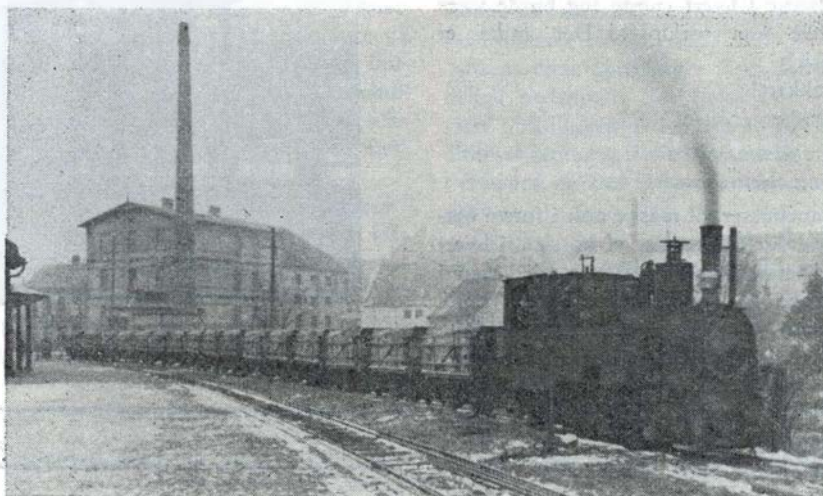
Boganmeldelse i maj nr., hvor der står, at det for anden gang er lykkedes Ib V. Andersen »at komme haltende i mål«. Sandheden er dog den, at Ib V. Andersen kom først med bogen om Langelandsbanen! Undskyld! I øvrigt kan det samtidig meddeles her, at Ib V. A.'s to bøger er udsolgt fra forlaget.

N.B. i Hørsholm

beder om sporplaner for Haderslev amtsbanegård og Haderslev syd. Vi har ikke hidtil bragt disse, da leverandøren af artiklerne ikke har autentiske sporplaner derfra. DSB 2. distrikt har dem heller ikke.

J-B i Hyllinge

har forgæves søgt at få fat i bogen Aage Lunde: Jernbaneminner. Da forfatter og titel tyder på, at det er en norsk bog, beder vi herved Odd Amundsen i Farsund, om han kender bogen og evt. kan skaffe et eksemplar.

Mergeltog ankommer til Haderslev syd

Foto: L. H. Hansen

Spejlvendt billede

En læser i Kolding skriver, at billedet af et mergeltog på Haderslev syd på side 136 i maj nr. er *spejlvendt*. Indsenderen af billedet skriver: Skammeligt at dette skulle

ske. Jeg havde kun en affotografering, og derfor fik jeg originalfotoet til brug i Jb-Bl. At originalfotoet vendte forkert og affotograferingen rigtig, det er svært at forstå. Ovenstående det rigtige billede.

I få linier ...

Fra Tuborgfondet har Dansk Jernbaneklub modtaget 8000 kr. til erhver-

velse af et gammelt damploko, L. J nr. 19, til klubbens historiske samling.

*

Den 10. oktober søsatte Aalborg Værft den første af de to færger til Mols-Linien mellem Sjællands Odde og Ebeltoft. Ruten åbner 20. maj 1966.

BIKUBEN

FORSØRGELSESFØRENING
OG SPAREKASSE

Tal fremtid med Bikuben —

— Deres Sparekasse

Flensborg Skibsværft har leveret den nye færge »Sydfyn« til det dansk-vesttyske færageselskab »Nordisk Færgesart A/S«. Den ny færge, der kan tage 500 passagerer og 60 biler, skal sejle mellem Fåborg og Gelting.

*

Det tyske firma, der skal uddybe den ny Hanstholm havn, ventes at begynde arbejdet i december. Der skal flyttes ca. 500.000 kubikmeter kalk og 600.000 kubikmeter sand. Arbejdet ventes at vare ca. 1 år.

*

DSB er i gang med at detailprojektere en modernisering af bygningerne på Århus H, der er anslået til at koste ca. tre millioner kr.

*

DSB venter at få et nyt halvtog af TEE-typen leveret så tidligt, så det kan indgå i juletrafikken.

*

Ved Damsgårdsvej i Herning har DSB anlagt et trinbræt, Herning vest, beregnet på at modtage selskabsrejsende, der skal besøge messehallerne i Herning.

*

På strækningen Herning-Skjern vil 15 vejoverkørsler i løbet af i år og næste år blive forsynet med blinklys og evt. halvbomme.

*

DSB jernbanehjemmeværn i 2. distrikt havde i dagene 24. oktober-7. nov. indkaldt medlemmerne til de årlige 4 dages øvelser og kurser på hjemmевærns-skolen i Nymindegab.

*

I Hillerød anlægges i øjeblikket en 12 km lang vej til at føre trafikken uden om byen. Over Jespervej bygges en ny jernbanebro for togene til og fra Helsingør, der for tiden passerer stedet på en meget interimistisk trækonstruktion.

*

På Halsskov-Knudshoved-overfarten overføres lige så meget som på alle øvrige DSB overfarter tilsammen plus 50 pct.

*

Ved folketingets behandling af ligningsloven konstateredes et flertal for at forhøje lønmodtagerfradraget fra nugældende 400 kr. til 800 kr.

Et privat konsortium har udarbejdet planer til en overdækning af banegraven i Århus og indretning af parkering, der i to etager tager 2000 biler. DSB ser nu på planerne.

*

Nakskov Skibsværft havde tempo på for at få værftets nye store tørdok færdig til den 8. november, så den kunne tage den nye DSB-færge »Asa Thor« i dok.

RUTEBIL *nyt* ★

Nyt DSB materiel

Statsbanerne vil i næste måned bestille 54 rutebiler, 29 lastbiler og 21 påhængs- og specialvogne for ialt 11,3 mill. kr., hvis finansudvalget giver tilslutning til, at der allerede nu disponeres over dette beløb, som er opført på finanslovsforslaget for 1966-67.

Når DSB ønsker at disponere over bevillingen nu, skyldes det, at leveringstiden for chassiser til rutebiler og de større lastbiltyper er op til 8-10 måneder for de bedste egnede fabrikater, og man finder det derfor nødvendigt at afgive bestilling allerede 15. november for at få det ønskede materiel færdigt i finansåret 1966-1967.

DSB takster

På kontaktudvalget for grundejernes delegeretmøde udtalte formanden for udvalget, at der var grund til at rette kritik mod DSB's takster på København-Køge-ruten. Men er der nu det? Når man kan køre på en returbillet København-Solrød Strand for 5,50 kr., kan det vist ikke siges at være for dyrt for de to gange 33 km. Når dertil så kommer, at fastboende langs ruten har adgang til at købe kort og klippebilletter til stærkt reducerede priser, er det en uberettiget kritik af taksterne her.

LANDBOSPAREKASSEN for Ribe og Omegn

Torvet — i byens centrum
Tlf. *2 13 33

Ferie- og udflugtssteder

GRAND HOTEL

Adelgade 54 — Hobro
Tlf. (0891) *2 11 99

Selskaber modtages
Prøv cafeteria „LILLE GRAND“

Hotel Mogenstrup Kro

Restaurant — Selskabslokaler
Haveatrium i skønneste omgivelser.
For kongresser, firmaudflugter eller
familiens egne fester.

Selskaber indtil 400 cuverter.
Weekend og pens. Musik i sæsonen.
Idyllisk beliggenhed ved
Næstved-Præstø landevej.
Mogenstrup Kro pr. Lov.
Bord- og værelseb. (03) 761 Lov 130

Nap en pølse i

PØLSEBAREN

Charlottenlund stationsplads

PØLSEBAREN

ved den nye Vanløse Bio

*Spis
Paaskebrød*

til pølser, bøf og hot-dogs

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

Landsretssagfører
Søndergade 10-12 - Århus C.
Tlf. (061) 3 01 00

Banegårdsrestaurationsen

HILLERØD

TOM VALÈT

»De Danske Østersøfærger«s

DSB

Restaurationser

GEDSER

RØDBY FÆRGE

DSB Restauration »Færgetroen«,
Rødby Færge

Sønderjylland

Hos vor BAGER finder De et rigt udvalg i lækre kager
Specialitet: Fødselsdagskringler og kransekager

C. E. Pedersen

Nygade 20 - Gråsten - Tlf. 5 14 20

Blomster JACOBSEN

Perlegade 56 - Sønderborg
Tlf. 2 22 61

Textil køber man i

TEXTILHUSET

Nørregade 38 - Padborg
Telefon 7 34 67

Fyn

GARDIN

Nørregade 10

Nyborg Tlf. 2288

-vi ta'r mål

-vi syr

-vi hænger op

h
j
ø
r
n
e
t

EINAR NIELSENS EFTF.

Leif Jensen
FISKEHUSET NR. 1
Fiskerihavnen - Nyborg - Tlf. 853
Fisk en gros, en detail

BP Servicestation

Åbenråvej 1 - Sønderborg
tlf. 2 36 00
Benzin - olie - smøring

Vor leverandør er ...

»KERNEHUSET«

Havnegade 8 - VEJLE - Telf. 6010

Vi fører alt i årstidens frugt, grønt og
BLOMSTER

Til foreningsfester og møder

SERAPIONSORDENS SELSKABSLOKALER

v/ Harry Nielsen

Smukke nyrestaurerede lokaler

1. klasses betjening

Jomfru Anegade 3 - ÅLBORG - Tlf. (08) 13 20 80

De Danske Østersøfærgers DSB restaurationer

Direktør Bjørn Jensen, DSB Østersøfærgers restauratør, sagde bl.a. på en nylig afholdt pressekonference:

- Når talen falder på antallet af rejsende på »Fugleflugtsfærgen« vil nogen måske nok spørge, om vi har fået mindre at gøre, nu da de mange endagsrejsende ikke mere dominerer billedet. På en måde kan det siges at være tilfældet, idet passager-tallet fra f.eks. juli i fjor fra Rødby var 282.500 og i år kun 247.000. Men i den forbindelse må det ikke glemmes, at en meget stor del af disse rejsende ikke nåede at blive gæster i restaurationserne, hvorfor nedgangen i det samlede antal passagerer ikke giver et helt rigtigt billede af forholdene. Ser vi derimod på antallet af overførte biler, var det fra Rødby i fjor 43.800 stk. - men i år 52.300 biler, hvilket er en stigning på knap 20 procent.

- Stigningen havde DSB da også kalkuleret med ved lægningen af sommerens sejlplaner, idet man i de mest travle uger havde udvidet sejladsen og for hver færge indlagt yderligere en dobbelttur i døgn. Det kunne man opnå ved at afkorte færgernes liggetider i havn og samtidig lade dem sejle hurtigere.

Udvidet færgedrift næste år

Til næste år vil der iøvrigt ske en væsentlig udvidelse af færgedriften på Rødby-Puttgarden, idet DSB's overfartsledelse allerede nu har besluttet at stille færgen »Knudshoved« til rådighed for Østersøfarten i yderligere to måneder. Derved kommer færgen til at tilbringe det meste af året på »Fugleflugtslinien«, nemlig 8 måneder af året. Beslutningen medfører, at Danske Statsbaner i 1966 vil sejle med to

færgeri i alt 18 måneder om året, mod en færge i ni måneder af det første år. DSB har derved gennemført en fordobling på kun tre år, og tilbage er vel så kun at ønske, at den påtænkte nye færge til Rødby-Puttgarden vil komme inden det er for sent.

Indkøb på 10 mill. kr. til færgerestauranterne

At færgefarten ved Rødby har haft stor betydning for Sydjylland, ja, vel nok for hele landsdelen, hersker der ingen tvivl om. Således kan det nævnes, at der for færgerestaurationserne alene i Rødby er udbetalt 4,4 mill. kr. i lønninger. Pengene er udbetalt gennem Rødby Bank, som også har modtaget 75.000 kr. til viderebefordring til ATP. Det er ikke småting, der indkøbes til færgerne. Således er der alene på »Sydhavsørerne« foretaget et samlet indkøb på omkring 10 mill. kr. I årets løb har restaurationserne beskæftiget 340 personer, og nu i vintertiden er antallet af ansatte på ca. 200 personer.

Hvor der handles - spildes der, og færgerestaurationserne danner ingen undtagelse fra reglen. Fornylelsen af servicet sker gradvist, efterhånden som det »går til«, og i det forløbne år er der udskiftet 20.000 sjusglas, 7000 snapsglas og 3000 stykker cognac- og likørglas. Det er endnu ledelsen en gåde, hvorfor det har været nødvendigt også at indkøbe 2200 teskeer.

Næste års sæson forberedes

- Efter en så travl sommer, er det nu tiden, hvor vi trækker vejret en smule, men vi er allerede i fuld gang med dispositionerne til den kommende sæson, sagde restauratør Bjørn Jensen endvidere. I en stor forrening vil der altid være steder at sætte ind og rationalisere med arbejdsfremmende foranstaltninger. Det er nødvendigt, navnlig i virksomheder som denne, hvor lønningerne efterhånden udgør en stadig større del af de samlede udgifter. Den sidste lønregulering beløber sig

alene til langt over 100.000 kr. pr. år. I den forbindelse kommer jeg ind på vore mange virksomheder i land, idet flere og flere af varerne forberedes i land og derefter sendes om bord i færgerne. F.eks. tilberedes nu i land halve kyllinger, udbenede og pressede lige til at servere på bordet. Rationaliseringen har bl. a. medført, at vi på travle dage kan nå at servere omkring 200 a la carte retter samt et lignende antal gange »koldt bord« på en enkelt kort overfart. Jeg imødeser, at vi inden længe har taget f. eks. de sidste nye infrastråleopvarmede ovne i brug, hvor tilberedningstider for f. eks. kotelet er 45 sekunder.

Fra dagbogen

Hobro d. 4. okt. Jernbanearbejder Niels P. Johansen, Hobro, kørte ved 18,15-tiden med en motor-truck over sporet fra perron 2, og blev påkørt og dræbt af motortoget til Ålborg, der lige havde sat sig igang. Han blev 63 år.

Lyby d. 6. oktober. En personbil kørte ved 16-tiden mod toget fra Glyngøre på overskæringen ved Lyby kirke. Den 27-årige kvindelige fører af bilen, samt to børn på henholdsvis 3 år og 6 uger blev alle slynget ud af bilen. Moderen til børnene var dræbt på stedet, mens børnene tilsyneladende ikke var kommet noget til.

Valby d. 7. oktober. En nittenårig pige forsøgte i dag at springe på et S-tog, der havde sat sig igang. Hun faldt om på perronen og pådrog sig brud på det ene ben.

Helsingør d. 9. okt. Kl. 4.35 satte 6 godsvogne, der var rangeret med stød, sig i fart mod færgelejet ude fra rangerpladsen. De to afløbssko for Færgevej virkede efter hensigten og afsporede 3

godsvogne, der først standsede ved toldkontrollen på Færgevej. Ved 7-tiden var vognene på spor igen.

Væggerløse d. 12. okt. Det østtyske lyntog »Neptun« blev ved 16-tiden standset af en brand i motorvognens el-installation. Brandvæsenet fra Nykøbing F. mødte og fik hurtigt slukket ilden. Togets 6 rejsende blev befordret i bil til København.

Kalundborg d. 19. okt. Luftpudebåden mellem Århus og Kalundborg havde i dag premiere med fire passagerer på sin første tur fra Århus. Forgæves ventede flere hundrede mennesker i Kalundborg på at modtage båden, der dog endelig ankom med en times forsinkelse. Efter at båden havde passeret øst om Samsø, tog kaptajnen fejl bestik og styrede ind i Sejerøbugten i den tro, at det var Kalundborg fjord.

Brørup d. 19. okt. Da et godstog ved 19-tiden rangerede på slagteriets sidespor, afsporede P-maskinens løberhjul, som følge af sporets tilstand. En ny maskine fra Fredericia førte godstoget videre, og hjælpemandskab fra Esbjerg fik i løbet af natten maskinen på spor igen.

Hjallese d. 20. okt. Den 16. august kørte som tidligere meddelt en bil med to damer mod Svendborg-toget. De er nu begge døde af de kvæstelser, de havde pådraget sig ved uheldet.

Ålborg d. 23. okt. Da sandsugeren »Grådyb« i morges var under bugsering til Hårsholm, vædrede den jernbanebroen over Limfjorden. Broen klarede sig bedst. »Grådyb« fik en lækage og blev slæbt ind på Ålborg Værft.

Helsingør d. 24. okt. DSB færgerne »Dan« og udflugtsbåden »Freja« fra Snekkerten kolliderede i eftermiddag i tæt tåge ude for Helsingborg havn. »Freja« ramte »Dan«s fenderliste, og fik selv et buler i stævnen, men begge skibe kunne fortsætte efter uheldet.

Sjælland

CARLS's Flytteforretning

Store og små flytninger besørger overalt med lukkede flyttebiler

Tlf. (03) 21 25 84

Mariendal - Kongevej 145 - Helsingør

BENT STORGAARD

aut. el-installatør

Helsingør - Tlf. 231 (priv. 683)

Distriktsvagt for NESA
Udfører arbejder for Gribskovbanen

SPAR PENGE ...

Kød - Flæsk - Pålæg - Fjerkræ

FABRIKUDSALGET

Labæk 8 - Holbæk - Tlf. 2235

til en gros priser.

NYGADES HERREFRISØR

v/ Karl Sørensen

Nygade 6 - SLAGELSE - Tlf. 52 09 07

Faglig betjening i topklasse!

Bellevue Installationsforr.

A. Wiisbye

Strandvej 59 P - Klampenborg

Tlf. Bellevue 414 og 413

Alting i El-ting

Udfører arbejder for DSB

SKOVLUNDE BOLIGHUS

Byvejen 36 - SKOVLUNDE

Tlf. 94 98 10

BOLIGHUSET med det helt store udvalg.

Lev. til Forbrugsforeningen for
Embeds- og Bestillingsmænd

Gælder det rejser ... så

VERDENSREJSEBUREAUET

WAGONS-LITS//COOK

VESTERBROGADE 1 - V. - TLF. Mi 2747*

ikke dyrere ... men bedre

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 8&0

Randers

Frederiksbjerg Kødforsyning

v/ Gunnar Mann
Bøsbrovej 7, RANDERS. Tlf. 2 98 41
1. kl. kød og flæsk. Hjemmel. pålæg

OSTEFORRETNINGEN

Hobrovej 10 – Randers
God og vellagret ost
Æg og konserves

Slagterforretningen

v/ John Lindegaard
Danmarksgade 6 – RANDERS
Telefon 2 01 73
1. kl. kød og flæsk
Fineste hjemmelavet pålæg

SOLO Smørrebrød

Nr. Boulevard 74, RANDERS
Tlf. 2 03 87
Smørrebrød – anretninger – frokost-
pakker. – Rimelige priser.
Bringes overalt.

Nordbyens AUTOVÆRKSTED

Erling Møller
Harbjergvej 35-37 – RANDERS
Tlf. 2 55 56
Reparationer af alle vognmærker

Julegaven til mor –
Vi demonstrerer den gerne.
Symaskinen, der altid er parat!
SYMASKINHUSET
Nygade 3, Nykøbing F. Tlf. 85-01 59

GÆLDER DET

lønkonto - sparelån eller
spar i skat konto

TAL MED

Spare- og Laanekassen
for Horsens By og Omegn

En glemt roebane ... Basnæsbanen

Fuldstændig glemt tilsyneladende. I hvert fald har så vidt vides intet af vore fagblade gennem de senere år overhovedet nævnt denne roebane. Der er altså en mistelten, der ikke har været taget i ed. Blot et lille skud.

Fyn, Sjælland, Lolland-Falster, ja sågar Møn har fået deres skyldighed, hvad roebaner angår, de baner, der nu helt glider ud af billedet.

Blot er der et lille hjørne af Sjælland, der har haft sin egen roebane, og det er dette, der rent har forpuftet sig.

Basnæsbanen

bør vi kalde den, idet godset Basnæs ved Skælskør var »arbejdsgiver«. Forud for banens – ret sene – start (1936) lå salg af godset Basnæs i 1933. Salg fra grev Moltke til A/S De forenede Cichorietorrierer for en sum af 1.770.000 kr. Og altså i sommeren 1936 roebanens anlæg.

Linieføringen, så vidt som denne nu har kunnet fastslås, kan ses på hosstående skitse. Banens levetid var i øvrigt kun 16 år, idet 1951 var sidste »kampagneår«.

Spormaterialerne stammede fra Holbæk-egnens mergelselskab, og der var – med sporvidde 600 mm – udlagt ca. 6 km hovedspor a 12 kg skinnevægt. Hertil ca. 5 km flyttelige spor med skinnevægt 7 kg/m, dette sidste anvendtes ambulantly efter arbejdssted. Det rullende materiel bestod

af 2 dieselloko og 60 vogne fra start til slut.

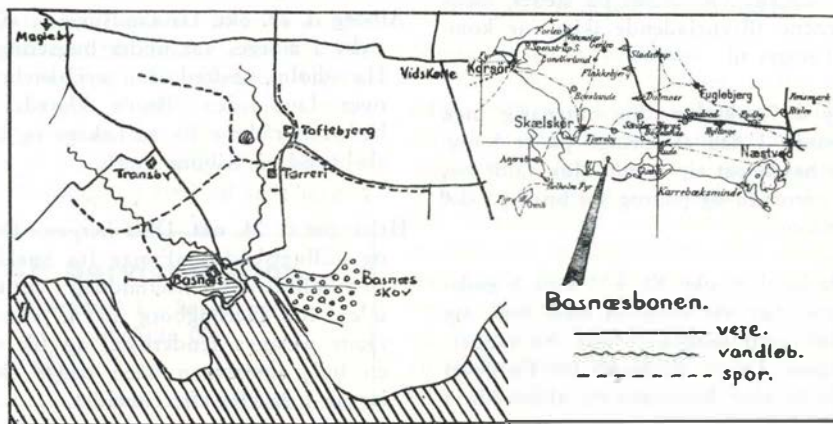
De 2 loko var ens, var fremstillet på Kastrup Maskinfabrik, og var monteret med BUKH motorer af type 3B 135. Roevognene lignede sukkerfabrikkernes al den stund, de da også var fremstillet efter disses tegninger. I øvrigt fremstillet på eget værksted.

Kørselsfrekvensen var stor. I den tid, kampagnen stod på – ca. 1/10-20/12 – kørtes normalt 26 à 27 tog à 7 vogne pr. dag. Udenfor kampagnen kørtes også, men kun efter særlig anledning, og kun sjældent.

Også krigens vanskeligheder nåede banen at gennemleve, således blev de 2 loko, da det i 1941 blev umuligt at skaffe gasolie, forsynet med gasgeneratorer. Resultatet deraf var dog sådan, at der i 1942 måtte skaffes udvej for damptrækraft, og denne udvej fandtes i stenlejerne på Sjællands Odde, hvor et Orenstein & Koppel 1914-loko blev indkøbt, og – forinden indsættelse i drift – gennemrepareret på eget værksted.

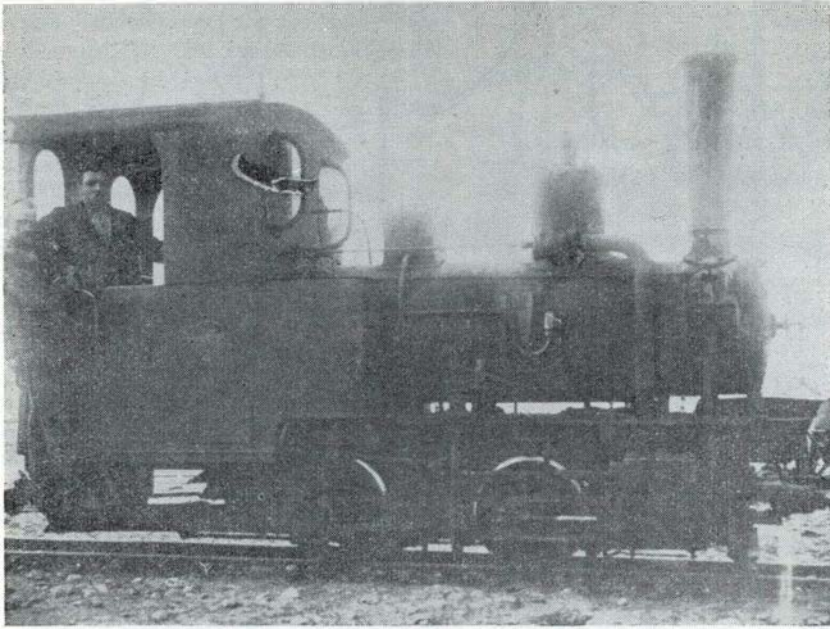
Der går endnu på egnen frasagn om det velholdte materiel, herunder det nydelige brunmalede loko, med skorstensbælte i rød-gule farver).

1951-52 blev spor og alt rullende materiel overdraget til A/S Basnæs, der i 1952 solgte det hele til ophuggerfirmaet Petersen & Albeck A/S.

Ruth's KOLONIAL

Ryesgade 20 – ÅLBORG – Tlf. 12 37 82
1. kl.s kolonial – konserves – vine og spirituosa
Prøv vor ekstrafine kaffe

Basnæs loko på Sjællands Odde 1924

Dette var – i koncentreret form – den glemte banes historie, og skulle læserne kende indehavere af fotos fra denne roe-

bane, vil Jernbane-Bladet gerne formidle et »lån«, ideet end ikke eet billede i øjeblikket kendes.

Roebanememoirer

En hel del stof er gennem de sidste få år bragt om de danske roebaner, også »Jernbane-Bladet« har båret sit ved til dette bål, bålet hvorpå roebanerne brændes. Slet ikke vil vi skyde nævnte agtværdige blad i skoene, at det medvirker til mord, men det er nu engang en kendsgerning, at når noget i vort samfund går over i historien, ja så får det mange gange al den publicity, det måske gennem mange år har skortet på. Tag derfor i tide vare på vore roebaner, der er tegn i sol og måne på, at de ikke kører evigt.

De skal ikke vente her at blive præ-senteret for en ode til roebanerne, ihvor-vel en sådan ville være vel anbragt, nej, De vil møde to stykker afskrevet prosa, slet og ret afskrevet, tilmed forkortet og lidt omskrevet.

Hertil må dog retfærdigvis føjes, at det er ældre litteratur, det drejer sig om:

- 1) En beskrivelse af de lollandske roebaners barndom (Ingeniøren nr. 45, 11/11 1893) og
- 2) Forslag om elektrificering af roebanerne (Lolland-Falsters Stiftstidende, 24/3 1915).

»Fader« til barndomsminde-erne var ingeniør Rammeskov, og forfatter til elafdelingen bestyrer af Nakskov Sukkerfabrik G. Faye.

Barndommen

(Hvis De allerede kender nogle af oplysningerne, så spring det over, det er svært at forkorte til alles tilfredshed – essensen må ikke anfægtes, og for meget fyld er også galt).

I vinteren 1892-93 fremkom på Vestlolland ønsket om at dyrke sukkerroer i så stor afstand fra fabrik, at almindelig

København

C. STEINMETZ & SØN

Blikkenslageri
Sanitet - skifer - bygningsarbejde
Udfører arbejder for DSB
Lindegårdsvej 37 – Charlottenlund
Tlf. Ordrup 704

Oskar Jensen

Smedemester
Bogholderallé 27 – Vanløse
Udfører arbejder for DSB
Telf. 74 49 97

PREBEN SCHULTZ

Blikkenslager, aut. gas- og vandmst.
Howitzvej 18 – Tlf. Gothåb 6206
Privat: Fasan 4520
Udfører arbejder for DSB

AABAL

Det danske Vindueskompagni
Vinduespolering udf. overalt.
Udfører arbejder for DSB.
P. Bangsvej 223, Valby. Tlf. 71 49 81

Hansen & Majdal A/S

Installationsfirma

eltric

Sautesvej 23 B, Gentofte. Tlf. GE 701
Bagsværd Hovedg. 109. Tlf. 98 18 85

WILLY BENTZEN

Murermester
Udfører arbejde for DSB
Strandvejen 621 – Klampenborg
Tlf. Bellevue 129

ERIK A. RASMUSSEN

Dalumvej 3, tlf. 13 26 09, Fruens Bøge

Fredericia Byes og Omegns
Spare- og Laanekasse

Hovedbanegårdens
Restaurant

Århus C

Direktør: Rich Pedersen - Tlf. (061) 2 02 26

køretøjstransport var for besværlig og for dyr.

En forening af disse sukkerroedyrkere henvendte sig da til DDS (De danske Sukkerfabrikker), for at få disse til at lægge et net af roespor ud fra saftstationerne.

Selskabet indvilgede, når

- 1) roedykerne skaffede areal til anlæg,
- 2) når der til befording på banerne kunne tegnes mindst 300 tønder land pr. mil bane, og
- 3) dyrkerne tilsikredes ens fragt uanset befordingsslængde.

Der blev stillet garanti for, at disse betingelser ville blive opfyldt, og DDS indgav ansøgning om koncession på anlæg og drift i 20 år af 4 forskellige baner, der alle skulle drives med hestetrækraft.

Banerne var som følger (jfr. også kortskitsen):

- 1) Fra Nakskov saftstation syd om Nakskov, over Branderslev til Lille Købelev (med sidebane til Adamsgave).
- 2) Fra saftstation i Horslunde over Utterslev, Tjørneby til Vindeby Mølle.
- 3) Fra Majbølle over Næsby til Kappel.
- 4) Fra Græshave over Skodsebølle, Nybølle, Christianssæde til Skørtinge.

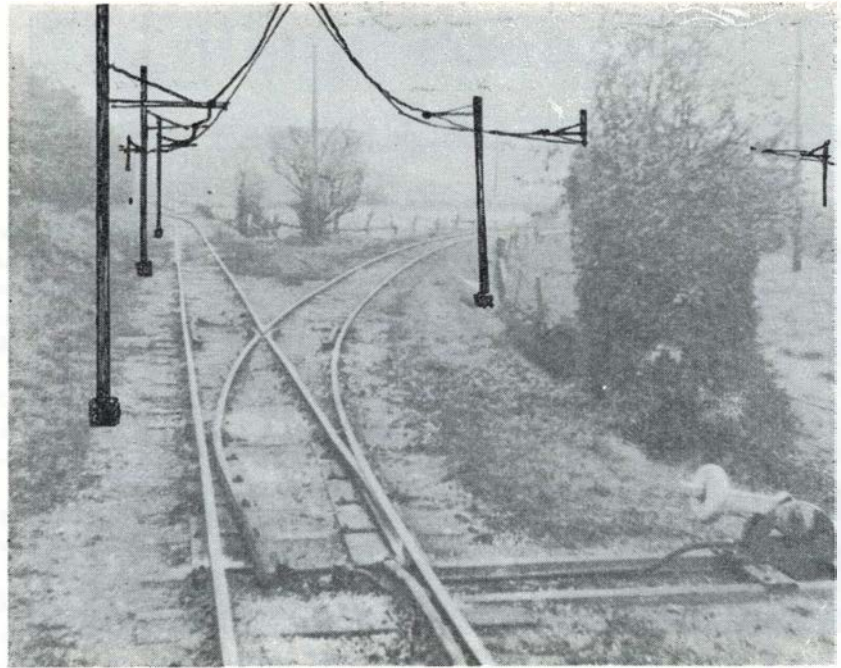
Ansøgningen blev gennem Maribo amtsråd sendt til indenrigsministeriet bilagt tilladelse fra de sogneråd, hvis veje blev berørt. Amtsrådet tiltrådte i et møde den 31/5 1893, og man handlede hurtigt i de dage, allerede den 1/6 samme år blev arbejderne udbudt i offentlig – men bunden – licitation.

Allerede den 14/6 (samme år!) begyndte entreprenørfirmaet Larsen, Saabye & Schøller arbejderne. En oversigt over det, der forestod, viste at der var tale om en samlet sporlængde af 5¼ mil eksklusive sidespor. Heraf 3½ mil på eller ved gader/veje, og resten på marker.

Sporvidde 700 m

Konditionerne var nøje fastlagt. Sveler 5'x4' 3" lange, vinkellasker med 4 bolte. Under hvert skinnespor à 8 m længde skulle anvendes 9 sveler. Ballastlag 9" tykt, deraf de 4" under sveler. Ballastbredde foroven 4' 9". Planumsbredde på mark 7', på vej 5' 6".

I Nakskov havnegade blev i brolægningen anvendt Haarmannske skinner med 33 mm rillebredde. Sporet gik her midt i gaden, ellers i vejside. Grænsestigning var 1:100 mod fabrik, hhv. 1:75 fra fabrik. Mindste krumning på fri bane var

Foreslået el-roebane

60 fod, men på vejene kun at anvende enkelte steder, og kun hvor sporet falder mod fabrik. (Det viste sig i praksis hurtigt upraktisk at gå under 100 fod).

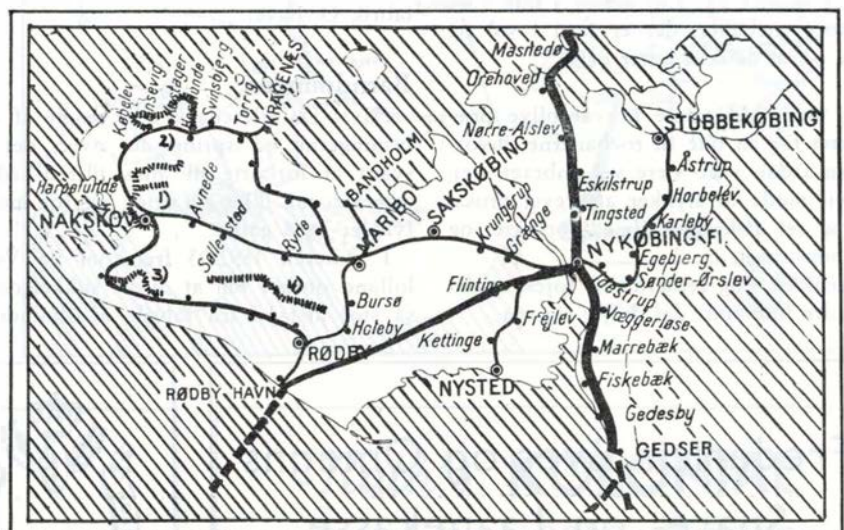
Som kuriosum kan nævnes, at der ved anlæg i vejside krævedes, at den modsatte gåft rørlagdes, for at skaffe plads til vejmaterialer for hver 200–300 fod. Læsningen fandt enten sted på læssepladser eller direkte på markerne. Dog forlængede en hel del dyrkere hurtigt sporet ved hjælp af »private« transportable spor.

Vognene var bogievogne med hjul diameter 400 mm og akselafstand 700 mm. Vognkassen var 4-4,5 m lang og 1,57 m

bred. Rumindholdet var 3–5 cbm (40–60 centner renvaskede roer). Transporten ville det første år – de fastsatte 300 td 1 pr. mil blev knapt nok nået – kræve 50 heste, men det viste sig, (der var en del forsinkede skinneliverancer, og mangelfuld ballastering gjorde justering stærkt påkrævet), at 35 heste skulle kunne klare opgaven.

Gennemsnitstransportlængde viste sig at være ca. 1 mil, og fragten 5 øre pr. ctn. renvaskede roer. Hertil kom fragt for jord udover 8%, hvilket skulle animere til levering af renere roer. Affald tilbagekørtes frit.

Påregnes kørt 20/9–20/12, men hertil

- 1) Fra Nakskov - syd og vest om byen, over Branderslev til Lille Købelev (sidebane til Adamsgave)
- 2) Fra Horslunde over Utterslev, Tjørneby til Vindeby mølle.
- 3) Fra Majbølle over Næsby til Kappel.
- 4) Fra Græshave over Skodsebølle, Nybølle, Christianssæde til Skørtinge.

kom kørsel i forbindelse med sukkerroedyrkingen, »ligesom de rimeligvis også ad åre ville blive åbnede for den almindelige trafik«.

Dette var koncentrat nr. 1, og at det med den offentlige trafik blev ved citatet, kan vi jo i hvert fald konstatere i 1965. Uden at trække nogen direkte linie, hverken til næste afsnit eller til i dag, springer vi lige ind i program nr. 2.

El-afdelingen

De bedes dog under »behandlingen« af dette afsnit stedse ihukomme, at det er en sukkerfabrikstilknyttet forfatter, der står bag.

En elektrisk storcentral på Lolland var få år forud på tale, men tanken blev opgivet som absurd. Som det ikke sjældent går, når en stor tanke skal realiseres, den virker alt for kolossal, hvorimod den stykket ud i småbidder – måske viser sig realiserbar. Disse småbidder kan så ad åre – lig småriger, der samles i en stat – muligt samles i en helhed.

Altså, alternativet til det forliste storanlæg skulle være en mere effektiv udnyttelse af en lang række småværker, og her kom så roebanerne ind i billedet. En beskeden start i form af visse enkeltanlæg, der så hvis muligt senere kunne udvides.

Mod tanken talte faktisk kun eet, den for høje strømpris. En pris, der blev anslået at ligge på ca. 30 øre pr. kwt, mod et ønskeligt prisleje på ca. 4½ øre.

En storaftager i form af en roebane ville her være en udmærket startkapital, begyndelsen til en god cirkel, større salg af strøm, lavere pris. En cirkel, der imidlertid aldrig blev tegnet, end ikke på papiret.

Desværre er det for kompliceret her at vise det kort, der ledsagede artiklen. Et kort, der viste såvel de bestående roebaner som de do. el-ledninger, og uden hvilket kort nærværende – det skal være indrømmet – mister noget af sin slagkraft.

Lidt utraditionelt er dette måske, forhåbentlig, som det hedder i et reklameslogan, – forfriskende anderledes!

eor.

Nakskov d. 10. okt. En 58-årig mand kørte ved godt 14-tiden ind på Løjtoftevej overskæringen, hvor blinklysene var i gang for toget fra Nykøbing. Motorføreren havde ingen chance for at kunne standse på den korte afstand. Manden var dræbt på stedet.

Merløse d. 18. okt. Ved 8-tiden standsede motorvognen for toget fra Høng pludselig mellem Merløse og Nyrup, og flammer slog ud fra undervognen. Personalet søgte at slukke med vognens ildslukker, men først da Falck-Zonen fra Ringsted kom blev ilden helt slukket. Toget kunne efter nogen tids forløb fortsætte ved egen hjælp.

Odder d. 19. okt. En godsvogn med 30 t skinner blev i aften afsporet på broen over Odder å, hvilket gav anledning til forstyrrelser i trafikken til og fra Århus.

Vibehus d. 20. okt. En personbil ført af en 26-årig dame, med sin mand og en anden herre på bagsædet, kørte i dag ved 12,30-tiden ud på banen på en overskæring ved Vibehus og blev påkørt af et godstog fra Hundested. Bilen blev slynget op i luften og landede på taget. Den ene mand blev slynget af bilen, og den anden kunne selv kravle ud. De to mænd havde kun pådraget sig lettere kvæstelser. Damen var derimod kvæstet så alvorligt, at hun var død ved ankomsten til sygehuset. Blinklysene var i gang.

Kjellerup d. 20. okt. En personbil, hvori befandt sig fire voksne og fire børn, kørte kl. 16 ind på overskæringen ved Dalsgaard skov og blev påkørt af skinnubussen fra Silkeborg. De otte mennesker må have været stuvet tæt, idet ingen kom noget nævneværdigt til. Blinklysene fungerede som de skulle.

Kregme d. 24. okt. En personbil med fire voksne og et barn, der var på vej til Hundested-færgen, blev i morges i tæt tåge påkørt af motortog fra Hillerød på overskæringen ved Kregme st. Bilen blev slæbt med af toget og rev det meste af perronforkanten op ved stationen. Bilen var fuldstændig ødelagt, men kun en ældre dame kom lettere til skade.

Kjellerupbanen:

har et underskud på 306.300 kr. mod et underskud på 315.900 kr. forrige år. Det bedre regnskab skyldes en indtægtsstigning på 46.000 kr. og udgiftsbesparelser på ca. 11.000 kr. Som andetsteds omtalt har fabrikken HJERM i Kjellerup uopfordret og uden betingelser af nogen art tilbudt at overtage garantien for de resterende 2,35 pct., der kom til at mangle, efter at alle interesserede parter i banen havde strakt sig så vidt som de mente at kunne gå med til. Banen er herefter sikret indtil april 1968. Ved driftsårets udgang havde banen 8 fastansatte mod 11 året forud.

Lemvigbanen

Banens underskud steg med 255.000 kr. til 942.455 kr., men der regnes med at indeværende års regnskab vil vise en bedring på ca. 200.000 kr. Som på de fleste baner har der været nedgang i såvel antal rejsende som i godsmængden. Der er i driftsåret udskiftet 4,9 km spor mellem Strande og Harboøre, således at hele Thyborønbanen har fået udskiftet sporet. Der er søgt om tilladelse til at afhænde noget af det materiel, der ikke anvendes i den daglige drift.

På bestyrelsens vegne rettede banens formand en tak til driftsbestyrer Ronøe, der som bekendt fratrådte ved udgangen af 1964, for god ledelse af banen i mere end 31 år. Bød direktør J. Frandsen velkommen og udtalte håbet om, at denne

DEN DANSKE
LANDMANDSBANK

— den gode bankforbindelse

Vi klarer ethvert
GARDIN problem
... også Deres

Gratis måltagning og demonstration
tilbud uden forbindende

Jernbanegade 16 - Viborg
Telf. 5005

rOhrberg
gardiner

Vejle

GAVEÆSKEN

Latinergården – VEJLE – Tlf. 1237
Keramik – kunst – stoftryk
Gaveartikler

EKSPERT RENSERIET

Vesterbrogade 20 – VEJLE – Tlf. 1339
Nørrevang 23 – VEJLE – Tlf. 1292
1. kl. skånsom behandling af tøj

Hans Jørgen's Kolonial

Vardevej 50 - Vejle - Tlf. 2085
1. kl. kolonial – konserves
vine og tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe.

Vi kører til ...

MOBIL SERVICE

Mekaniker Stramdahl Pedersen
Boulevarden, Vejle. Tlf. 6895.
Benzin – olie – vask – smøring
1. kl. reparationer udføres

HØJ

Koldingvej 2 - VEJLE - tlf. 3195
Isenkram - Hvidevarer - Vaskemaskiner
Konto oprettes

WESTINGHOUSE KEMO-RENS

Staldgårdsgade 1, Vejle. Tlf. 1596
4 kg renses for 14 kr.
Vi henter og bringer.

TOBAKSFORRETNINGEN

v/ S. Sørensen
Havnegade 25 - Vejle - Tlf. 1293
Stort udvalg i tobak,
vine og spirituosa samt
rygeartikler

RADIOHUSET

v. Villy Nielsen
Vesterbrogade 19, Vejle. Tlf. 4121
NEUTROFON radio og TV
Reparationer udføres.

En ny frisør – en ny fornemmelse
også De skulle prøve hos FRISØR
J. BOJSEN
Vissinggade 6 - VEJLE. Tlf. 6521

Vejle

A/S Vejle Mælkekompagni
Vedelsgade 85 – Vejle
Tlf. 335 og 336

Horsens

Skal vi hygge og more os – så
ZANZIBAR

v/ Greta og Emil Poulsen
Havnen 9, Horsens
Tlf. 2 51 46 og 2 72 56
Vi serverer en fin platte
Lækkert smørrebrød
Musik og dans 20–2.

Nordbyens Autoværksted

v/ Mogens Hansen
Stefansgade 49, Horsens, tlf. 2 79 12
1. kl. reparation og opretning
af alle vogntyper.
Olie og smøring.

RYTTERKROEN

Sønderbrogade 2, Horsens.
Tlf. 2 57 03
Stedet, hvor man spiser og hygger
sig

HØJVANG MØBLER

Søndergade 48, Horsens. Tlf. 2 71 17
(Indgang gennem porten)
Kvalitetsmøbler til billigste pris.

Vejen

1/5 SYDJYDSK DAMKULTUR

VEJEN

FISCHER'S BOLIGMONTERING

VEJEN
Telefon *176

GRINDSTED RADIO

Fr. Flø Sørensen
Nørregade 13 – GRINDSTED
Tlf. 2 03 75

Silkeborg

Vi anbefaler et besøg i
Banegårdsrestaurationen
Silkeborg. Tlf. 717

Spare- og Laanekassen for Silkeborg og Omegn

Tlf. 416 – 417 og 410. Postgiro 7863
Mandag–fredag kl. 9.30–12.30 og 14–16
Fredag tillige kl. 18–19.30
Lørdag lukket

SCHOU Sæbehus

v/ Elna Andersen
Solbakkevej 46 – SILKEBORG
Telefon 2568
Sæbe – parfumer – isenkram

Ågaardens Kontantforretning

Holger Fritz Nielsen
Ågade 21, SILKEBORG. Tlf. 360
Kolonial – Konserves
Vine og tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe

Brande

BRANDE AUTOOPRETNING

v/ Jens Knudsen
Industrivej – BRANDE – Tlf. 643
1. kl. arbejde til rimelig pris

BRANDE EL-SERVICE

Herningvej 16 – BRANDE – Tlf. 499
aut. el-installatør
Belysninger – Hvidevarer – Køkkener

Bramminge

Bramminge Boghandel

Bent Schack
Storegade 13 - Bramminge
Telf. 7 30 61

Landbosparekassen

Bramminge

Telefon 7 34 44

At gøre forretning uden reklame, er som
at blinke til en pige — i mørke.

ville lede banen på en sådan måde, at den kunne fortsætte ud over de 9 år banens drift nu er garanteret.

Tidligere driftsbesyrer Ronøe kritiserede moderniseringsplanen, idet han fandt det helt hen i vejret, at modernisere banen for 2,4 mill. kr. med de passagerer, den kørte med. Der bliver lige mange eller lige få passagerer, hvadenten banen bliver moderniseret eller ej, sagde han, og han spurgte bestyrelsen, hvordan den i 1964, da der forhandlede med kommunerne om ny garantiperiode, kunne sige, det var unødvendigt med en modernisering, for derefter 3-4 måneder senere at

møde med den foreliggende moderniseringsplan. Endvidere spurgte han, hvorfor staten ikke havde givet 70 pct. tilskud for det forløbne år.

Formanden svarede: Vi har aldrig sagt, at det var unødvendigt at modernisere banen. Vi har sagt, at materiellet kunne holde, og det stod vi ved, da vi havde det orienterende møde med kommunerne om moderniseringsplanen, men vi mener, det vil være fordelagtigt at få de nye tog på de vilkår, staten har stillet i udsigt. Det, staten ikke har givet 70 pct. til, er retssagen med vognmand Marinus Larsen, hvor vi indgik på forlig, således at vi

skulle betale vognmanden 10.000 kr., hvortil kom 5.000 kr. i sagsomkostninger, som staten mente, at banen selv måtte betale.

Kertemindebanen

Banens underskud steg fra 613.653 kr. i fjor til 670.198 kr. Medens antal rejsende med banen viste nedgang, havde rutebil-driften et overskud på 28.035 kr., en fremgang fra forrige år, hvor overskudet var 12.856 kr., væsentlig som en følge af befordringen af passagerer til og fra Lindøværftet.

SKABENDE HOBBY

— en af de bedste fritidsbeskæftigelser der findes.

Stort udvalg i materialer, vejledninger, modelark og værktøj til næsten alle former for skabende hobby.

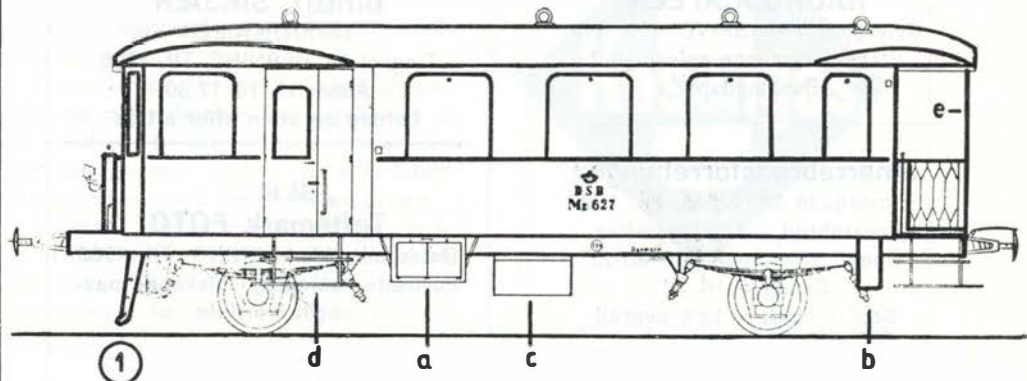
116 siders katalog 2.85

Panduro HOBBY

Butiksadresser:

Nr. Voldgade 29 - Vesterbros Torv 51
Chr. IX. gade 2 - Amagerbrogade 29
Postadresse: Nørrelundvej 10, Herlev

MODEL JERNBANE

Vi bygger en Me-vogn (4)

Her har vi så fjerde og sidste afsnit af vor byggevejledning til DSB's Me-vogn.

Fig. 1 viser den virkelige vogn fra siden. Her betegnes a akkumulatorkassen, b afløbsrør for WC, c vakuumbeholder (billedet viser vognen før montering af trykluftbremse), d trin, e hjørnestiver på endeperron.

NÆSTVED HOBBY

Ringstedgade 27 - Næstved - tlf. 72 44 78

Alt i El-tog:

Märklin, Fleischmann, Lilliput,
TT Zeuke modelhuse. Heljar,
Faller — Fallers modelbiler.

HSV

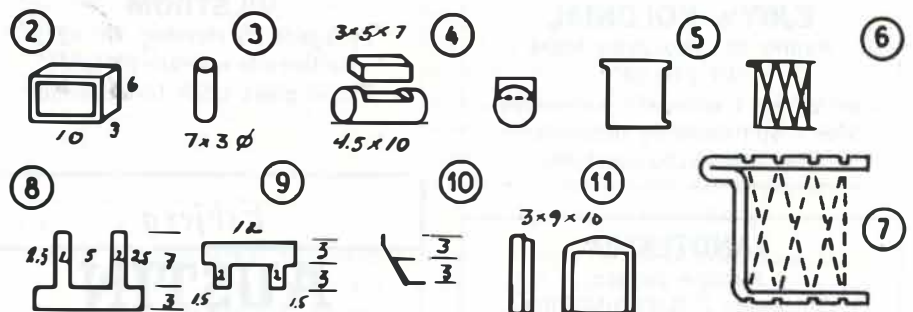
transformere
til alle
typer modeltog

HSV

transformere
til miniracere

HSV ...

et kvalitetsprodukt

Arbejdstegning til en Me-vogn

Skive

SKIVE OG OMEGNS ANDELSVASKERI

Brårupgade 16 – Skive
Tlf. Skive 13

VICTOR's Knallert-Service

Østergade 25, SKIVE. Tlf. 1879
1. kl. værksted for alle mærker
Nye og brugte knallerter

MEJERIUDSALGET

R. Brøner
Brårupvej 66, SKIVE. Tlf. 997
1 .kl. mejeriprodukter – brød og kager
Bestilling på is modtages
Varer bringes kl. 6.45–7.15 og 13–14

RÅDHUSCAFEEN

Østergade 11 – SKIVE – Tlf. 111
Stedet, hvor man spiser godt
Bowlingbaner

Smørrebrødsforretningen

Grønnegade 22, Skive. Tlf. 1297
Smørrebrød – Middagsretter
Åbent: Hverdage 9.30–20.00
Søndage 16–20
Bestill. modt. – Lev. overalt

Nykøbing Mors

VIKTOR KJELDEN

Lindevej 16 – Nykøbing Mors
Tlf. 2 09 36
Fyringsolier

Nørregades

Møbel- og Tæppelager

v/ Holger Jensen
Nørregade 23, Nykøbing Mors
Tlf. 2 03 64
Stort udvalg i møbler og tæpper.

EJBY's KOLONIAL

Højbro 36 – Nykøbing Mors
Tlf. 2 00 08
Stort udvalg i kolonial – konserves –
vine – spirituosa og tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe

TANDTEKNIK

Kirstine Jensen
Storegade 2, BJERRINGBRO
Tlf. 8 12 47
Såvel nyt som reparationer.

Herning

Tolstrup FRØHANDEL

Fugle-, due- og hønsfoder
Haveredskaber - Kemikalier - Gødning
Orga-Bio - Schaufuss havegødning
Hundefoder »VAKS«

Bredgade 24 - Herning
tlf. 5158

Else's Porcelænsbrænderi

Vi har alt, hvad De skal bruge
til porcelænsmaling
Hvid porcelæn – Rekvisitter.

Mindegade 12 - Herning
Telefon 5105

BIRGIT SIKJÆR

TANDTEKNIKER
Tingvej 39, HERNING. Tlf. 4826
Åben: kl. 13–17.30
Lørdag og aften efter aftale

Gå til ...

Toftemark FOTO

Østergade 36, HERNING. Tlf. 4365
Portræt-, reklame-, selskabs-, pas-
og frikortfoto

E. K. KLAUSTRUP

Sygeplejeforretning
Stort udvalg i toiletartikler
Gummistrømper – Kameluldsvarer
Bethaniagade 5, Herning, tlf. 4210

Vi anbefaler et besøg i

Kjolehuset BELINDA

Bryggergården – Herning – Tlf. 947
Elegante kjoler til ethvert brug

Radio eller TV – så ...

VILSTRØM

Fynsgade 10, Herning. Tlf. 4232
De førende mærker på lager
Tilbud gives uden forbindende.

Esbjerg

AUSTIN

De Forenede Automobilfabrikber A/S
Nyhavnsgade, Esbjerg – Tlf. *2 52 00

Frederikshavn

Børges Kolonial

Søndergade 96 – Frederikshavn
Telefon 2 24 51
Kolonial – Konserves – Kaffe

MEJERIUDSALGET

Gl. Torv 11 – FREDERIKSHAVN
Kun 1. kl. mejeriprodukter
æg og konserves

Købmand JUHL JENSEN

Boensgade 16 – FREDERIKSHAVN
Telefon 2 08 61
1. kl. kolonial – konserves – kaffe
Tobakker – vine – spirituosa

ESSO Servicecenter

Jørgen Henningsen
Rimmens Alle – FREDERIKSHAVN
Tlf. (084) 2 32 20 – Åbent: 7–22

HAARBY's VASKERI

Svanholmsvej 7 – Frederikshavn
Tlf. 2 19 45
Rulle-, tør- og vådvask efter ønske.
Vi henter og bringer gerne.

Legetøj og hobby ... så

SNURRETOPPEN

v/ A. Engelund
Søndergade 39, FREDERIKSHAVN
Tlf. 2 07 37
Alt i tilbehør til MÄRKLIN og
FLEISCHMANN – SCALEX TRIC –
Faller racerbaner

GULF SERVICE

v/ Allan Wolf
Bardredsvej 30 – Frederikshavn
Tlf. 2 35 80
Benzin – olie – vask – smøring
Dæk – udstyr. – Quick service

ESSO Service Station

TVINGSTRUP – Tlf. 135
Benzin – olie – vask – smøring
1. kl. service.
Reparation af alle vogntyper.

Har vi fulgt de foregående artikler, mangler vi nu kun mindre detaljer:

Akkumulatorkassen fremstilles af træ i dimensionerne $3 \times 6 \times 10$ mm, fig. 2. Akkumulatorkassens låger er blot et stykke tegnekarton, 4×8 mm, fastlimet på forsiden. Dette fremgår dels af fig. 1a, dels af fig. 2, hvor kartonstykket er indtegnet som en ramme på kassens forside.

Den færdige akkumulatorkasse fastlimes til undersiden af vognkassen i overensstemmelse med fig. 1, og anbringes op til længdedrageren.

Afløbsrøret fig. 1 b fremstilles efter fig. 3. Enten som en rund træpind, eller blot en stump metaltråd med de ønskede mål.

Vælger vi at fremstille »afløbsrøret« af metal, fastlimer vi det med Araldit. Fremstiller vi det derimod af træ, kan vi nøjes med almindelig lim.

Ønsker vi en mere solid fastgøring, fremstiller vi »røret« i en længde af 10 mm og fastgør det i et i træbunden boret hul (3 mm Ø).

Vakuumbeholderen, fig. 1 c, fremstilles valgfrit af træ eller metal, blot målene overholdes. Fig. 4 viser nærmere hvordan.

I selve beholderen filer vi en 1,5 mm dyb forsænkning, der giver plads til beholderens ophængningssystem, jfr. fig. 4.

Delene sammenlimes og limes derefter til motorvognens undervogn i overensstemmelse med placeringen på fig. 1, idet beholderen anbringes i en afstand af 1 mm fra højre længdedrager.

Herefter gør vi endeperronnens detaljer færdige, idet vi først fastlodder en lodret stiver (fig. 1 e) af 0,5 mm pianotråd til pladegælenderets endeflader.

Stiverne skal være så lange, at de kan stikkes 1 mm op i tagets hjørner. Og så skal vi have endeperronen forsynet med låger.

Den nemmeste måde er at fremstille lågerne af 0,3 mm messingplade efter fig. 5, der viser en låge i naturlig HO-størrelse.

Det ser naturligvis mere fikst ud med en gitterlåge, men en sådan er desværre meget sværere at fremstille. En gitterlåge kan fremstilles efter fig. 6, hvortil fremstillingsprocessen illustreres af fig. 7.

Selve lågens ramme (tegnet med fuld optrukken streg) bukket i facon af 0,5 mm hård eller halv hård messingtråd, der foroven og forneden forsynes med 4 nedfilede hak. I disse hak vikler vi nu lågens gitter af tynd metaltråd, der sikres med loddetin i rammens hak.

En passende tynd tråd til gitteret har vi i den tynde tråd, der er viklet omkring plombe-tråd.

Ved vikling af gitteret lægger vi den midterste del af en passende lang tråd omkring de yderste hak i rammens åbne side (altså nærmest tallet 7 i fig. 7). Herefter

lader vi den tynde tråds frie ender følge de skråt overfor liggende hak, jfr. de punkterede linier fig. 7.

De færdige låger afpudses og fastlimes med Araldit til endeperronen.

Trinet fig. 1 d fremstilles af 0,5 mm messing efter fig. 8 og 9, der ikke behøver nærmere forklaring. Fig. 10 viser i profil, hvorledes delene bukket og sammenloddet. De to tappe på fig. 9 bukket nedefter og fastloddet til de opadbukkede tappe på fig. 8, der fastloddet til ydersiden af længdedrageren.

Endeperronnens trin fremstilles på tilsvarende måde, blot i en anden længde i overensstemmelse med fig. 1.

Motorvognens køler fremstilles af træ, $3 \times 9 \times 10$ mm, efter fig. 11 (t. højre). Efter at være filet i facon, forsynes forsiden med en ramme af tegnekarton (som et omvendt U). Endvidere fastlimes til kanten en 1,5 mm bred strimmel tegnekarton, fig. 11 (t. venstre).

Den færdige køler limes fast til motorvognens overdel.

Motorvognen får nu en sidste afpudning og males derefter. Da vognkassen er af metal, er det lidt svært at ramme den originale vogns friske træbeklædningsfarve, såfremt man vil efterligne denne.

Vil man derimod give vognen udseende af at have været i brug i et par år under skiftende vejrlig og skiftende mængder jernbanestøv og snavs, er det ulige nemmere. Vi skal blot give vognen en snavset

sortbrun farve, bestående af mørkebrun farve iblandet kønrøg.

Taget skal være mørkegråt, i retning af sort. Undervognen sort.

Og alle farver skal naturligvis være matte; for hvem har nogensinde set en veltjent og støvet motorvogn skinne af lak?

Jo, og så er der lige en slutbemærkning om vognens trækkeevne. Da motoren grundet den liden størrelse er ret svag, må motorvognen kun trække en enkelt to-akslet gods- eller personvogn for ikke at blive overbelastet.

J. B. Dyrkilde.

FOTO hobby

Fotografien hjælper museerne med at opdag falsknerier ved kunstværker

Intet betydningsfuldt kunstværk betragtes i dag som ægte, før det er blevet godkendt gennem en serie prøver, hvoraf mange er fotografiske prøver.

De første røntgenbilleder af oliemalerier blev taget ved Münchens Universitet i 1896, året efter at Conrad Röntgen havde opdaget røntgenstrålerne. Lige siden har fotografiske billeder efter røntgenoptagelser samt optagelser ved hjælp af ultraviolette og infrarøde stråler været med til at fastslå maleriets ægthed, og har faktisk ført til opdagelse af ukendte kunstværker, fortæller KODAK.

Forfalskning af kunstværker har været drevet som håndværk i hvert fald siden Augustus herskede over Rom, hvor patri-cierne gik rundt og »snused« til hinandens statuer for at undersøge, om de var

lavet af ægte korinthisk bronze, noget der på den tid vurderedes højere end guld, og som man mente havde sin egen karakteristiske duft. Da forfalskerne ofte selv var fantastisk dygtige, på forskellige stadier af deres karriere, fandtes navne som Michelangelo, del Sarto og Rubens iblandt dem, har der været utallige tilfælde, hvor forfalskerens hånd har været hurtigere end kunstnerens øje. I 1960 afholdtes på London Museet en hel udstilling af forfalskninger, som uvidende havde købt, indbefattet den berømte, men falske Piltdown mand samt en buste af Julius Cæsar, der i mange år havde været standard-illustration på forsiden af latinske tekstbøger, indtil det opdagedes i 1936, at den var en forfalskning.

Først i løbet af dette århundrede har man fundet metoder til godkendelse af kunstværker. Undersøgelser med ultraviolette stråler afslører forskelligheder i alder og i farvesammensætning. Ved hjælp

Aalborg

A/S Norvin & Larsen

ingeniør- og
entreprenørfirma
Udfører arbejder for DSR
Jernbanegade 21 - Aalborg
Telefon 12 85 99

Aalborg Træskofabrik

Vesterbro 88⁴ - telf. 13 66 67
Træsko af enhver art en gros
Kun 1. kl. varer. Forlang tilbud

Moccahjørnet

Urbansgade 29 - Ålborg - Tlf. 13 54 84
Kaffe - The - Konfekturer - Cacao
Rabat på kaffe og the

Paul E. Andersen

Fynsgade 26 - Ålborg - Tlf. 12 79 50
1. kl. kolonial - Konserver
Kaffe - Tobakker - Spirituosa

DANA
JAGT
FISKERI
SPORT
CAMPING
SPORT
AALBORG
• ved H. Albertsen •
Danmarksgade 13
TELEFON 12 91 45

Shell Service-station

Mylius Erichsensvej 78, Ålborg
Telefon 16 10 75
Benzin - olie - vask - smøring
Hjulafbalancering - tændrør
Quick service

FLOWERS

v/ E. Simonsen
Østerbro 56 - ÅLBORG - Tlf. 12 74 03
Blomster - Buketter - Dekorationer -
kranser. - Søndag åben kl. 9-11

De får lynhurtigt en vogn hos

Bejsebakkens MINI CAB

Aalborg - Tlf. 12 48 00

Aalborg

N. KJØBSTEDS FARVEHANDEL

Tapeter - Farver - Lakker
Rullegardiner og persienner
Hadsundvej 122 - Aalborg
Tlf. 16 11 65

Slagtermester A. HANSEN

1. kl. kød og flæsk
Hjemmelavet pålæg
Bogøgade 2 - Aalborg - Tlf. 12 36 57

SUSSE DAHL'S KLINIK

v/ Aase Sigsgaard
Bispensgade 2, ÅLBORG. Tlf. 13 47 01
Skønhedspleje - Fodpleje

Gå altid til fagmanden ...

WITTRUP

Hadsundvej 15, Ålborg. Tlf. 13 70 06
Reparationer - ompolstring -
omforandring.
Udvalg i tæpper - Konto oprettes.

Vi handler hos ...

Aalborg Mælkekompagni

Christiansgade 1 a, Ålborg.
Tlf. 13 47 75
Kun 1. kl.s mejeriprodukter

KAJ JACOBSEN

Aut. el-installatør
Nørregade 1, Ålborg, tlf. 12 03 36
Alt el-arbejde udføres
Belysninger

Hjørring

Fa. Jenny Jensen

Skolegade 7 - Hjørring - Tlf. 538
Træsko - træskostøvler - træfodtøj
Reparationer udføres

Der er altid nyheder i
manufaktur - kioler - tricotage hos
CHR. CHRISTENSEN'S EFTF.
Jernbanegade 11 - Hjørring - Tlf. 940

STENVAD kager

— det store navn i SMÅkager

Nørresundby

BØGH KLITGÅRD

Exam. Tandtekniker
Østergade 32 - NØRRESUNDBY
Telefon 16 07 62

Nørresundby Persiennefabrik

Bakkelygade 4, Nørresundby
Telefon (08) 12 81 41
Alt i persienner, rullegardiner i såvel
plastic som papir. Gardinstænger.
Måltagning og reparationer udføres

Nørresundby Sejlmagerværksted

Bakkelygade 4 - Telf. 16 01 32
Alt i sejl, markiser, telte,
presenninger samt splejsearbejde
Reparationer udføres

NORDVASK

Vestergade 57 - Nørresundby
Tlf. 13 83 65
Våd vask - tørret vask - rulle vask
Rensning på få timer
1. kl. nobel behandling af tøjet

Vestergades FOTO

Nørresundby
Vestergade 43 - Tlf. 13 72 48
Stort udvalg i foto - smalfilm
og fotoudstyr til rimelige priser

Vor leverandør er ...

Nørresundby Kiosk

ved rutebilstationen. Tlf. (08) 12 45 00
Aviser, dag- og ugeblade, papir,
telegrammer
Stort udvalg i billige bøger.

Års

J. Kjær - P's eftf.

Himmerlandsgade 49 - Års - tlf 2 13 31
Stort udvalg i moderne møbler
Reparation og ompolstring
Konto oprettes

Jernbanepersonalet benytter SPAREKASSEN FOR AARS OG OMEGN

Indskudskapital 20 mill. kr.
Telf. (096) *2 17 00

af sådanne prøver og undersøgelser kan overmalede partier som regel tydeligt lokaliseres og derved bevares på billedet. De infrarøde stråler gør det muligt at gennemtrænge gammel mørk fernis og tyndt malede farvelag, i mange tilfælde afsløres også overmalede signaturer. Ved hjælp af røntgenfotografier, optagelser ved ultraviolet eller infrarødt lys, er det nogle gange lykkedes at afsløre usædvanlige former for arbejdsteknik og tidligere forsøg på at ændre eller reparere kunstværker.

Et sådant tilfælde indtraf, da man på New York's Metropolitan kunstmuseum fotograferede en persisk lerskål fra det 13. århundrede. En stor del af dens indre og ydre overflade var blevet rekonstrueret, og en undersøgelse med ultraviolette stråler afslørede, at skålen faktisk var samlet af småstykker. Det kunne tydeligt ses, at mange af skårene var blevet bearbejdet for at få kanterne til at passe sammen. En fremgangsmåde, der var ganske unødvendig, hvis skålen helt var gået i stykker og derpå samlet igen.

Der forelå derpå to muligheder. Skårene kunne enten være blevet sat sammen af brudstykker fra to nøjagtig ens skåle, der var blevet lavet samtidig, med det reelle formål, at genskabe én skål af stykkerne fra to. Eller den mere usmægtelige mulighed, at en kopi af en original skål er blevet fremstillet meget senere ved at stykker af kopien kombineret med stykker fra den originale skål var blevet brugt med det formål, ved forfalskning at fremstille to værdifulde kunstgenstande af hvad der oprindeligt kun havde været én. For at efterprøve den sidste hypotese blev der taget et røntgenbillede, der viste, at de erstattede dele havde en væsentlig lavere tæthed end de originale brudstykker, en uoverensstemmelse, der var meget større end man måtte forvente, hvis de to stykker lerskåle var lavet på samme tidspunkt og af samme materialer.

Desuden var forholdet mellem de originale og de erstattede dele næsten lige. Skålen var altså kun »delvis ægte« i bedste fald, og muligheden af at der eksisterer eller har eksisteret en fuldkommen iden-

tisk »tvilling«-skål et eller andet sted, synes afgjort bekræftet. Nogle af de interessanteste ting, der undersøges af disse kunstværk-detektivers laboratorium er de såkaldte »palimpsest«, det er billeder på hvilke der er anbragt et dobbelt lag farver.

I 1937 opdagede man på Louvre, at man ejede en skjult Rembrandt, der var gemt under farvelaget på Rembrandts portræt af hans søn Titus. Røntgenbillederne viste, at et billede af en kvinde med slør ved en vugge, var malet under portrættet.

Skjult gennem århundreder vakte dette andet billede sensation blandt kunsthistorikere verden over. I nogle tilfælde var på disse plimpstists kun dele af den originale maling blevet skjult med hensigt. Det gælder blandt andet Michelangelos berømte kunstværk »Dommens dag« i Det sextinske Kapel, hvorpå figurerne til at begynde med var nøgne. Det vakte forargelse hos pave Paul IV, og en kardinal gav besked på, at der skulle males klæder på dem. Sheldon Keck, der nu er leder af konserveringsafdelingen i instituttet for de skønne kunstværker ved New Yorks universitet tog for mange år siden nogle røntgenbilleder af »Absinth drankeren«, som man havde givet Picasso æren for fra hans blå periode. Røntgenstrålerne afslørede imidlertid et andet billede i »kubistisk stil« under billedets overflade, og da kubismen kom efter og ikke før Picasos blå periode, kom Keck til det resultat, at maleriet var et falskneri.

Detektivarbejde med røntgenstråler, kemi og fotografiapparatet, som dette, har ganske afgjort medvirket til, at kunstforfalskerens arbejde er blevet et betydeligt sværere levebrød end det nogensinde tidligere har været.

Råd og vink til amatører

Forklaring og afhjælpning af almindelige fejl ved fremkaldning og forstørrelse:

Fejl ved negativet

1. Negativet mangler tæthed i højlysene og detaljer i skyggerne: underbelyst eller underfremkaldt.

2. Negativet er hårdt i lysene og klart i skyggerne: underbelyst og overfremkaldt.
3. Negativerne har meget tætte højlys og er hårdt: overfremkaldt.
4. Negativet virker fladt og skyggerne er slørede: Overbelyst, eventuelt i forbindelse med underfremkaldelse.
5. Negativet er gråsløret over det hele: Mørkekammerlyset er for stærkt (forkert filter). Fremkalderen for varm. Fremkalderen mangler bromkalium. Negativmaterialet er for gammelt.
6. Filmen har sort slør i kanten: Filmen løst opspolet, så der er kommet lys ind ved indsætning eller udtagning af filmen.
7. Negativet har hvide parallelle linier (telegraftråde):

De Skulle Bruge

KAMERERA OG FILM

DA FÅR

De Smukke Billeder

NORDELEKTRO $\frac{1}{2}$

MOTORER - DYNAMOER - REPARATIONER

København:	Landskronagade 56	Tlf. Ryvang	(01)(68) 80 50
Aalborg:	Strandvejen 31	Tlf.	(081) 2 45 33
Aarhus:	Absalonsgade 31	Tlf.	(061) 3 22 00
Frederikshavn:	Danmarksgade 20	Tlf.	(084) 2 12 38
Hjørring:	Vendelbogade 6	Tlf.	(089) 1 19 95

FABRIKSINSTALLATIONER & AUTOMATISKE ANLÆG

... og penge sætter vi i

ESBJERG AFDELING

Tlf. (051) 2 68 11

Holstebro

DET NYE RENSERI

Sønderlandsgade 7 – HOLSTEBRO
Tlf. 2 29 31
1. kl. nobel og skånsom
behandling af tøjet

Banegårdskiosken, Holstebro

v. Tage Skjød Pedersen
Dagblade – Ugeblade – Bøger
HOLSTEBRO Tlf. 2 09 48

GERHARD ANDREASEN

aut. vand- og gasmester
Hornshøjvej 3 – HOLSTEBRO
Tlf. 2 02 61
Blik – gas – vand – sanitet
og fjernvarme

Østergade 26 – HOLSTEBRO
Telefon 2 00 75
Stort udvalg i nyeste modeller

GULF SERVICE

Herningvej 77, Holstebro. Tlf. 2 26 72

En forretning med liv i –
FUGLESTUEN

Ll. Østergade 8, Holstebro
Tlf. 2 23 79
Alt i dyr, fugle og fisk
Frø og foderartikler

DUDAL's

Kolonial – Isenkram – Materialhandel
Nørregade 3 – Vemb – Tlf. 9
BP – Kosangas samt
fast og flydende brændsel

Struer

ESSO service

Peder Andersen
Bredgade 4 – Struer
Tlf. (078) 5 02 55

STRØGBAGERIET

v/ Tilsted Jespersen
Østergade 6 – STRUER – Tlf. 5 02 44
Frisk og lækkert brød
Kun 1. kl. produkter anvendes

M. MADSEN's Parfumeri

Østergade 32 – STRUER – Tlf. 5 02 83
Toilet- og parfumeartikler
Elizabeth Arden forhandler

Vore damer anbefales . . .

STRIKKE BODEN

Søndergade 9, STRUER. Tlf. 5 12 69
Stort udvalg i alle garner

ASGER NIELSEN

L. Søndergaards Eftf.
Ure – Optik – Guld – Sølv
Østergade 8 – Struer – Telf. 5 02 70

RENSERIET

Torvet 1 - STRUER - Tlf. 5 15 60
1. kl. rensning og presning
Nobel og skånsom behandling

Vi kører ind til –

UNO-X

v/ Knud Erik Christensen
Hj. af Ringgade og Tårnvej. STRUER
Tlf. 5 17 21
Ekstra kr. 1,06 – UNO-X kr. 1,02
Diesel kr. 0,26. – 1. kl. service

Jernbanepersonalet anbefales –

Esso service

STATION

v/ Tage Andersen
Holstebrovej 56 – STRUER
Tlf. 5 08 75
Benzin – olie – vask – smøring
Quick service

Thisted

ROSENBERG'S Farvehandel

Brogade 1 – Thisted – Tlf. 211

Thisted Værktøjsmagasin

Knud Mortensen
Storegade 10 – Thisted – Tlf. 400
Stort udvalg i
Isenkram – udstyr – værktøj

Skjern

BRDR. CHRISTIANSEN

aut. el-installatører
Bredgade 72, SKJERN. Tlf. *5 13 88
Alt indenfor el-installationer.
Stort udvalg i moderne belysning

Chr. Langbo

Bredgade 40 – Skjern – Tlf. 77
1. kl. kolonial

Skjern Cykelager Cykler – Cykledele

Auto-cykler
Tværgade 2 . Skjern . 5 11 33

Ringkøbing

Et godt sted at handle . . .

Magasin P. V.

Nygade 6 - Ringkøbing
tlf. 2 00 85

FEDDERSEN's Blikkenslagerforretning

Vester Strandgade 18 . Ringkøbing
Udfører arbejde for DSB
Telf. 2 01 73

Varde

FARVEMESSEN

Storegade 22 . Varde . Tlf. 2 05 45
Altid til tjeneste med gode råd . . .
Farver – lakker – tapeter

Skyldes ridser ved filmens fremføring (F. eks. et sandkorn i kameraet).

8. Negativet har uregelmæssige lyse partier:
Ujævn fremkaldelse. Bør bevæges straks ved fremkaldelsen begyndelse og jævnlige under resten af fremkaldelsestiden 10 sek. hvert minut, evt. tilsættes 10 ccm Egalol pr. l. fremkalder.
9. Filmhinden er løsnet fra filmbasen: Fremkalderen er for varm eller er for stærkt alkalisk.
10. Filmhinden smeltet:
Tørret ved for stærk varme eller for varme bade (f. eks. i sommertiden).
11. Filmen har netstruktur:
For store temperatursvingninger mellem badene Pas især på for koldt fixerbad og skyllevand.
12. Filmen har klare runde pletter:
Luftbobler på filmen under fremkaldelsen. Tilsæt fremkalderen 10 ccm Egalol pr. l.
13. Negativet er opaliceret (mælket):
Udsat for lys før det er udfixeret, fixerbadet for svagt (opbrugt), skyllevandet for hårdt.

Næste gang hører vi om fejl ved det positive billede.

Knud Sidal

Arbejderbeskyttelse

Brandtæpper

bør altid være for hånden, hvor der arbejdes med brandbare væsker. Arbejdstøj opsuger væsker og virker som en væge, så den antændte person kan komme til at stå som en levende fakkel. Forsøg med at banke ilden ud hjælper kun til at tilføre yderligere ilt og befordre branden.

Indsvøbt i et brandtæppe vil ilden blive kvalt af mangel på luft!

Brandtæppet er ikke en erstatning for ildslukkere, men et supplement, særlig egnet til at slukke brand i personers klæd-

ning. Det er også nyttigt ved småbrande i apparatur med brandbare væsker, hvor anvendelse af vand blot vil befordre den brandbare væske over et større område, og hvor det kan være vanskeligt at få området dækket effektivt med kemiske brandslukningsmidler, f. eks. ved en motorbrand i en motorvogn eller i en bil. Efterse ved køb af brandtæppe, at det er tydeligt mærket med et DS-mærke.

Personalia

Enghave

Stationsmester H. J. O. Pedersen, Ydby, er efter ans. flyttet til Enghave st., hvor stmst. H. A. Hansen er flyttet til Stenløse station.

Bedsted Thy

Stationsmester J. B. Jensen, Rønbjerg, er efter ans. flyttet til Bedsted Thy, hvor stmst. A. Oddershede har søgt afsked på grund af alder (68 år).

Engesvang

Stationsmester G. A. Rønberg, Roslev, er efter ans. flyttet til Engesvang, hvor stmst. C. P. Madsen er flyttet til Fårup st.

Hørdum

Trafikekspedient A. O. Breinhild, Bedsted Thy, er udnævnt til stationsmester i Hørdum, hvor stmst. P. C. D. Christensen har søgt afsked på grund af alder (68 år).

Dødsfald

Lokofører S. M. Jensen, fh. Assens, 89 år.

Lokofører J. Hansen, fh. Randers, 85 år.

Stationsforstander I. H. Andersen, fh. Visby, Onsild, Glamsbjerg og Trustrup indtil 1949, 85 år.

Togfører Harald T. Rasmussen, fh. Kh., 72 år.

Lokofører V. R. O. Berg, fh. mdt. Gb., 71 år.

Lokofører J. P. M. Jensen, Tønder, 64 år.

Overportør J. C. T. Jensen, fh. mdt. Enghave, 69 år.

Baneformand A. Petersen, fh. NFJ, Korup, 69 år.

Pakhusformand J. K. I. Nielsen, fh. Gb., 68 år.

BOG-anmeldelser

Forlaget »Fremad«

Jordens Dyreliv

3 smukke bind med over 2250 illustrationer

Med første bind i hånden må man erkende, at Forlaget Fremad har ret, når man dristigt erklærer, at her er det fornemst udstyrede værk på dansk om pattedyrene, store som bitesmå. Under titlen »Jordens Dyreliv« præsenteres et stort 3-bindsværk, hvis billedrigdom er ovenud fantastisk – mere end 2.250 fremragende fotos og illustrerede kort, hvoraf halvdelene i farver.

En international stor succes

»Jordens Dyreliv« er resultatet af et storstilet internationalt samarbejde med rod i Italien, hvor de bedste navne i den zoologiske forskningsverden har stået fadder til både tekst og det yderst fornemme billedudvalg. Værket udsendes både i Frankrig, Sverige, Norge samt Italien og udgaver er forberedt i Tyskland, England og USA – slutresultat: et storslået værk om zoologiens historie, dyrearternes ud-

TELEFON 23 21 48
DET ER SMØR'ET DER GØR'ET

Leifs Konditori
BAGERMESTER BJARNE RASMUSSEN
STRANDVEJ 356 — ESPERGÆRDE

Nye gardiner

Stort udvalg i moderne mønstre og kvaliteter.
Vi tager mål og monterer overalt.

Godthåbsvej – SVENDSTRUP J. St.
Tlf. (08 - 158711) 578

Vi kører til ...

Svenstrup Auto-Lakereri

Godthåbsvej – Svenstrup J. St.
Tlf. (08 - 158711 nr. 33)
1. kl. auto- og industrilakering udføres.

EINAR LARSEN.

HERREMAGASINET

TIP-TOP

Asger Abildgaard
Herrekonfektion - Lingeri - Arbejdstøj
Kom og se vort store udvalg i moderne beklædning

Godthåbsvej – SVENSTRUP J.
Tlf. 620

Holbæk

ANDERSENS TØMMERHANDEL

Træløst - Bvøningsartikler
Vølundsvej - HOLBÆK - Tlf. 2535

Tænk De på at anskaffe nye **MØBLER** -
så gå fra strøget og køb billigt hos

LEO HANSEN

snedkermester
Havnevej 48 - HOLBÆK - Tlf. 2284

ENTREPRENØRFIRMAET SVEND AAGE NIELSEN

Vejarbejde - Kloakering - Brolægning
Taastrup Mølle - HOLBÆK - Tlf. 1424

BRONDBORINGSFIRMAET BRØKER

Holbæk, tlf. 994 - Vipperød, tlf. 203

Næstved

72 10 03

BERNHARDT's radiodirigerede vogne kører dag og nat
5 - 7 - 14 personer
Farimagsvej 9 - NÆSTVED

Kalundborg

LEO KÆRAA

v. Leif Andersen
exam. tandtekniker
Kordilgade 60 - KALUNDBORG - Tlf. 1035

Kør godt - kørt billigt - kørt med

MINI-TAXI

KALUNDBORG - Telefon 1011

Vordingborg

Søstre Christensens eftf.

G. & F. DETHLEFSEN

Strømper - Trikotage - Garn - Børnetøj
Algade 104 - VORDINGBORG - Tlf. 404

KELLIS FOTO

Over for Gaasetaarnet
Algade 109 - VORDINGBORG - Tlf. 1246

Frederiksværk

STEFAN JENSEN'S MALERFORRETNING

Strandgade 8 - FREDERIKSVÆRK - Telf. (03) 345

Nykøbing Falster

NYKØBING F DEPOT

K. B. Hansen

BP rustbeskyttende fyringsolie
BP Petroleum

Vestensborg alle 25 - Nykøbing F. - Telefon 85 03 63

ARNE AA. RYDE

eksam. ejendomsmægler
Tværgade 15 - NYKØBING F. - Telf. 85 21 72
Villaer og ejendomme anvises til køb og salg

SPAREKASSEN

I

NYKØBING PAA FALSTER

En af naturens mange skønheder er blomster
Hyg Dem selv - sæt levende blomster paa bordet

... køb dem i „AALYKKE“

Jernbanegade 38 - NYKØBING F. - telefon 85 07 23

Cykelforretningen VULKAN

Otto Petersen

Cykler - Knallerter - Tilbehør og 1. kl. service
Nygade 9 - NYKØBING F. - Telf. 85 13 06

Sakskøbing

VESTERGADES FARVEHANDEL

F. THOMSEN

Farver - Lakker - Tapeter - Linoleum
Stort udvalg i kunstnerartikler
Vestergade 17 - SAKSKØBING - Tlf. 89 47 37

Maribo

SOLMER'S BAGERI - KONDITORI

Alt i brød og kager til daglig og fest
Vestergade 22 - MARIBO - Tlf. 77

Nakskov

Den fornuftige husmoder køber i

KP - SELVBETJENING

der har det hele - og giver 3% på alle varer
Søndergade 12 - NAKSKOV - Tlf. 591

J. C. CHRISTOFFERSEN

statsaut. revisor

Nørrevold 5 - NAKSKOV - telf. 777 og 1677

**Det sikreste og behageligste er at
benytte toget**

vikling fra de forhistoriske tider og til vor tid, hvor de fleste af dyrene må ses i zoologiske haver, fordi civilisationen brutalt begrænser de naturlige leve-områder, både storvildt og hjemlige vilde dyrearter før havde i så rig målestok. Den danske udgave er grundigt bearbejdet og tilrettelagt for danske læsere af tre unge danske forskere med *Mogens Lund* i spidsen. Hermed er skabt et dansk værk med den rigtige klassificering af dyrefamilierne, et værk, der takket være sit udstyr og sin tekst vil blive et hjemmenes opslagsværk, når det gælder kendskab til dyrenes mangeartede verden.

Pragtfuld illustrationsmateriale

Illustrationerne er et kapitel for sig selv: store, fornemt trykte farvegengivelser bringer læseren på nært hold af dyrene – et billedvalg, der ikke mindst lægger vægt på at vise dyrene i deres naturlige omgivelser, den natur der nu berøves dem kvadratkilometer for kvadratkilometer.

Hele familiens opslagsværk

Et herligt stykke papir i kunststrykklasse sikrer fuld valuta til hvert billede – hvert andet opslag altså i fornemme flerfarver. Intet er sparet for at gøre »*Jordens Dyreliv*« til det værk, som enhver dansk familie bør eje – den zoologiske haves mærkeligste dyr bragt hjem i stuen, hvor værket kan læses som ren faglitteratur, som spændende indføring i det mærkværdigste dyreliv, som supplement i farver til TV's naturudsendelser og – sidst men ikke mindst – som hjælpemiddel til at sikre børnene og de unge virkelig interesse for og grundig viden om dyrelivet, når skolearbejdet kalder.

Hvert bind er på 360 sider – ialt 1.080 store kvartsider, smukt indbundet i et stilrent helfablebind med 22 karat gulddekorationer.

Fremad garanterer at prisen holder ...

Alt dette tyder jo faktisk på en kæmpeinvestering ved køb – men her kan vi glæde vore læsere med, at Fremad lever op til kravet om høj kvalitet til rimelige priser i forhold til udstyret: pr. bind kan »*Jordens Dyreliv*« erhverves for kun 125,00 kr. incl. 12½ pct. oms – og Fremad garanterer tilmed alle, som *erhverver værket nu og i de næste 3 måneder*, at denne pris holder, uanset hvad der måtte indtræde af prisstigninger og nye oms'er m.v. Det gælder derfor om at være på tærne og sikre sig værket, mens det er garanteret prismæssigt. Bind 1 foreligger nu, og de

to følgende bind udsendes i løbet af 1966. Ved siden af den nævnte pris-garanti bør man også bemærke sig, at Fremad tilbyder dette flotte værk *uden ratetillæg af nogen art* – ingen fordyrende renter forhindrer interesserede i at sikre sig et værk, der roligt tør siges at være det fornemst udstyrede værk om dyrelivet på dansk.

Fradragsbogen

Udgivet af Landmandsbanken. Udleveres gratis til alle i alle afdelinger.

I et forord hævdes det, at mange mennesker her i landet betaler for meget i skat, sigtes der til, at de ikke gør brug af de mange muligheder for fuldt lovlige fradrag i indkomstopgørelsen, enten fordi de ikke kender dem, eller fordi de behøver et psykologisk skub til at udnytte dem.

Landmandsbankens håndsrækning til dem, der ikke har udnyttet fradragsmulighederne, består dels i en udførlig redegørelse for de seks indlansformer med skattefordele, der findes for tiden, dels i et alfabetisk register med ca. 50 stikord. Har man fradragsbogen foran sig, når man skal udfylde sin selvangivelse, risikerer man ikke at glemme noget. Noget andet er, at visse af fradragsene skal være forbedret i god tid før den 31. december. Hvilke, kan man se af en oversigt midt i bogen.

Fradragsbogen er skrevet sådan, at enhver interesseret vil kunne forstå, hvad det drejer sig om.

SPEKTRUM

Den saga, som Churchill efterlyste

»Konvoj PQ 17« er en dokumentarisk skildring af en af de store allierede konvojers sejlads fra Island til Murmansk i juli 1942 med våbenhjælp fra England og USA til Sovjetunionen. I angreb, der varede dag og nat, søgte tyskerne at spærre konvojen vejen, og til sidst blev den forladt af sine ledsagende krigsskibe. Kun 11 af konvojens 35 handelsskibe nåede bestemmelsesstedet.

Om dette dramas store linier og detaljer har Günter Karweina skrevet en bog, der betegner et højdepunkt af fornem, dokumentarisk reportage. Han fører læseren ind i både det britiske og det tyske admiralitet, hvor man følger tilblivelsen af beslutningerne. Ikke ét ord er ligegyldigt i denne spændende og rystende bog, der er baseret på et væld af kilder.

Man gyser over krigens rædsler, mens man læser den, men forstår alligevel, at man ikke kan gå i rette med dem, der var nødt til at handle.

Det er også bogen for den politisk interesserede læser, idet den giver et godt indblik i den herskende spænding og mistillid mellem russerne og de vestallierede.

Günter Karweina er i dag 43 år. Efter et universitetsstudium i historie, filosofi og tysk sprog- og kulturvidenskab arbejdede han som politisk journalist, bl. a. ved Die Welt. Siden 1954 har han især beskæftiget sig med de verdenspolitiske krisesituationer i Det fjerne Østen og Rusland. Af hans bøger kan nævnes »Der grosse Treck«, »Und Deutschlands Städte starben nicht« og »Soldatensender Calais«. Karweina er også kendt som radio- og fjernsynsreporter.

244 sider, illustreret, pris kr. 29,50, ib. 41,50.

Carré overrasker igen

Manden, der fornyede spionromangenren, David Cornwell alias John le Carré, debuterede i fjor på dansk med »Spionen, der kom ind fra kulden«. Den er siden nået frem til 7. oplag. I foråret udsendte Spektrum hans kriminalroman »Mord på højt plan« (udvalgt af Kriminalklubben), og nu kommer hans med spænding, og man tør vist godt sige længsel, imødesete næste spionroman, »Spejlkriegen«, som kendere vurderer til at være om muligt bedre end »Spionen«.

Det drejer sig denne gang om opbygningen af en agent til løsningen af en opgave, som ikke må gå i fisk. To agenter har allerede givet op; den ene af dem betalte med sit liv.

Men Carré ville ikke være Carré, hvis der ikke blev spillet dobbeltspil og begået både spionage og kontraspionage i hans bog.

Spejlkriegen er skrevet i samme fortættede, intense stil, som man kender fra »Spionen, der kom ind fra kulden«. Også her er det vest- og østmagternes modstridende interesser, der tårner sammen – når de da ikke finder hinanden i fælles interesser! Et djævelsk spil er det, hvor et menneskeliv fra eller til ikke regnes så højt. Men

De kan se bøgerne uden forbindende i

VESTJYSK BOGHANDEL

Østergade 13 – HOLSTEBRO

Telefon 2 30 25

DANSK
LANDTEKNIK
T. DRAGSTRUP
Strandgade 45 – Helsingør
Tlf. 21 45 18

FIAT
Esplanaden 5
Minerva *607

BORCH Christensen
Gl. Kalkbrænderivej 17
TRia 73 03

V. Farimagsgade 21
Minerva *707

Marielundvej 26
*91 11 66

tillige en psykologisk roman, der viser, hvordan dette arbejde kan forandre og forvandle mennesker – for *better* or for *worse!*

Carrés romaner betegner som nævnt en fornyelse af genren – blandt andet ved at påvise, i hvor høj grad mange af Secret Services afdelinger og underafdelinger trænger til fornyelse. Især dem, der leger krig. Spejlkrig.

256 sider, pris kr. 24,50, ib. 36,50.

En jagtbog om jagtglæden

Jagtens og jagtglædens inderste væsen er der vel endnu ingen, der har tolket, men Knud Bavngaard kommer noget af dette væsen meget nær, når han i sin bog »Hubertushilsen« i bedste eventyrstil fortæller følgende:

Der var engang en fyldepennergrosserer, som aldrig rigtig kunne få blund i øjnene. Alt muligt blev forsøgt. Man gav ham springmadrasser, man trak ham ud i svær selskabelighed og drak ham på pelsen, man gav ham sovepiller, men lige meget hjalp det.

Så var der omsider én, der sagde: Han skal have tre dages jagthus! Alle rystede på hovedet, men for en sikkerheds skyld prøvede man alligevel.

Fyldepennergrossererens blev sendt ud i reviret, stovlede afsted den udslagne dag efter harer, snublede en halv snes gange i planterender og en enkelt gang i en pløjemark. Og om aftenen sov han i en af de hængeskøjelignende senge i samme nu, han havde væltet sig omkuld, sov som en gris på møddingen lige til det øjeblik da han, vækket af jagthornets signaler, slog øjnene op og med et velbehageligt suk rakte ud efter sin morgenbitter.

Sådan begynder livet for fyldepennergrossererens. Sådan begynder Knud Bavngaards jagtbog. Og hvad var vel en jagtbog uden Leif Ragn Jensens vidunderlige illustrationer. De er med til at gøre »Hubertushilsen« til en glæde og nydelse i slægt med naturglæden. Knud Bavngaard alias Silvanus har med sin bog føjet et nyt og smukt eksemplar ind i rækken af Spektrums snart mange jagtbøger.

187 sider, pris 24,50, ib. 36,50.

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

— ogsaa Deres flamme

BRABRAND

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

HUMØR

☆ * piller

Fra privatbanens generalforsamling

– Kommunen ser sig imidlertid desværre helt ude af stand til fortsat at honorere vor garanti med penge, men vi indestår stadig med vore navne. – Og i tillid til at statskassen som sædvanligt træder til og indfrier dubiose garantier, har vi aldeles intet imod påny at være garanter, hvis vi så kan få lov at beholde vores banel!

Loven forbyder

at øve vold, men det er vel også unødvendigt med en videregående træning, hvis håndelaget virkelig er til stede.

Sæsonen er over os

Rektor har grebet energisk ind i klassekampen og konsekvent forbudt enhver anvendelse af kernevåben ... særlig hasselnødder!

Chefen atter interviewet:

– Bliver der over- eller underskud i år?
– Jeg venter et både røg- og knaldfrigt mellemskud! – Der er jo ikke overvældende med kød på et skinneben!

Uha, uha!

I Jeppe Aakjærs »Vredens Børn« er der en husmand, der slog sit græs. Hvis disse prygl tilsigtede at fremme givtigheden, må det kunne kaldes grotæsk.

At tænke sig, – –

at der blev blikstille, da han havde blæst i sølvtrompeten.

Giv tegn med et smil!

stod der på færdselsplakaten. – Så smel hun ... og nu er de forlovet!

Det kunne hun have undgået

– Vær nu ærlig, Karl, og sig mig, hvad du ville gøre, hvis jeg gik hen og døde?
– Jeg ville såmænd gøre lige akkurat det stik modsatte af, hvad du omgående ville prøve på, hvis jeg gik bort!

Man spørger forgæves

Når nu gamle, sandfærdige Homer for 2-3000 år siden uigendriveligt har fastslået, at alle kvinder er ens, kan man da forstå, at så mange nu til dags udskifter dem?

Der blaffes både i øst og i vest

På perronen ved et af Nordsjællands små tribræt stod et par af landevejens blaffende sønner. De stak da også tommelfingeren reglementeret i vejret, da toget endelig kom, standsede og tog dem op.

Ved billetteringen nægtede de imidlertid at betale, for dels ejede de ikke kongens mønt og dels påberåbte de sig FNs deklaration om menneskerettighederne, hvortil de absolut henførte regulær og korrekt udført blaffing.

Togføreren loftede pegefingern argumenterende, men skiftede dog hurtigt over til tommeltotten, med hvilken han kløede sig energisk bag øret for om muligt at hidse intillegensnerverne op til dåd. Det samme forsøgte stationsforstanderen på togets endestation, men også uden positivt resultat.

Først i distriktet faldt 10-øren og gav kontakt. Man sendte hele sagen til New York og udbad sig en erklæring fra FN, hvis gode maskineri imidlertid var delvis blokeret af en meget analog sag mod Sovjet og Frankrig m. fl., – der også havde villet køre gratis. – Her er sagen i det mindste i gode hænder.

Det er også for sjofelt!

Kvindeligaen for Sønder Suserup og omegn har vedtaget at bandlyse og bekæmpe alt kortspil som arg diskriminering af kvindekønnet, desformedelst at kongen takseres meget højere end damen!

Begrænset sensation

– Og så stod han der omme bag busken og tog hende om halsen!

– Nå-da-da – tog han kvælertag måske?
– Ne-e-e-j – endnu da ikke ... de er jo lige begyndt!

Under Storkespringvandet

Der sad hun og var påklædt grangiveligt som en dreng – og hele herreligheden havde kun kostet 100 kroner.

og så var der ...

dem, der vil købe privatbaneaktier ...

LIND HANSEN
KULTORVET 14 · C. 6208
LEVERANDØR AF CLICHEER
OG BILLED MATERIALE
TIL DE MEST BETYDENDE
DAG- OG UGEBLADE I KØ-
BENHAVN OG PROVINSEN

Fredericia

FREDERICIA AUTOLAKERERI A/S

1. kl.s autolakering og maskinpolering
voksbehandling — Tilbud gives gerne

Kaltoftevej - Fredericia - telf. 2 05 44

Horsens

BLINDES ARBEJDE A/S

Alt i kurve og børstevarer samt klude
Smedegade 3 - HORSSENS - Tlf. 2 30 78

Skanderborg

Deres specialforretning i **UDSTYR**

SVEND MARCUSSEN

Hvidevarer - Sengeudstyr - Gardiner - Gulvtæpper
Adelgade 48 - SKANDERBORG - Tlf. 340

Vejen

KAFFE & TEHUSET

P. KAAS ISHØY

Nørregade 44 - Vejen - Telefon 30

Specialforretning i kaffe og the - Anerkendte vine - Øversøiske krydderier

Kolding

M. NIELSEN & SØN

v/ A. Robstad

Stort udvalg i gravmonumenter
Agtrupvej 76 - KOLDING - Tlf. 2 52 62

Nyborg

Bison Lædervarer

Nørregade 10 - NYBORG - Tlf. 1814

Sønderborg

HELGE SKJERNING

Perlegade 62 - SØNDERBORG - Telf. 2 35 22
Gaveartikler i guld og sølv - Bestik i flere mønstre
Gravering og reparationer

A. V. THIESEN

Isolationsforretning
Mal med Wimadox og Kamatex
Middelkobbøl 34 - SØNDERBORG - Telf. (044) 2 48 31

SØNDERBORG KAFFERISTERI

Math. Lorenzen
Kastaniealle 17 - SØNDERBORG - Telf. 2 38 51

Ribe

KØDBØRSEN

H. Damkjær Nielsen
nogle køber for dyrt - de andre køber i
Kødbørsen, Grydegade 9 - Ribe - Tlf. 2 00 75

Tal RADIO og FJERNSYN med

Lauridsen & Jensen
Nederdammen 29 - RIBE - Tlf. 2 01 20

Gå i

DEN SJÆLLANDSKE BONDESTANDS SPAREKASSE

- også når det gælder lønningskonto

En konto i Bondestandens Sparekasse kan benyttes ved alle Sparekassens 119 kontorer, der er spredt over hele Sjælland

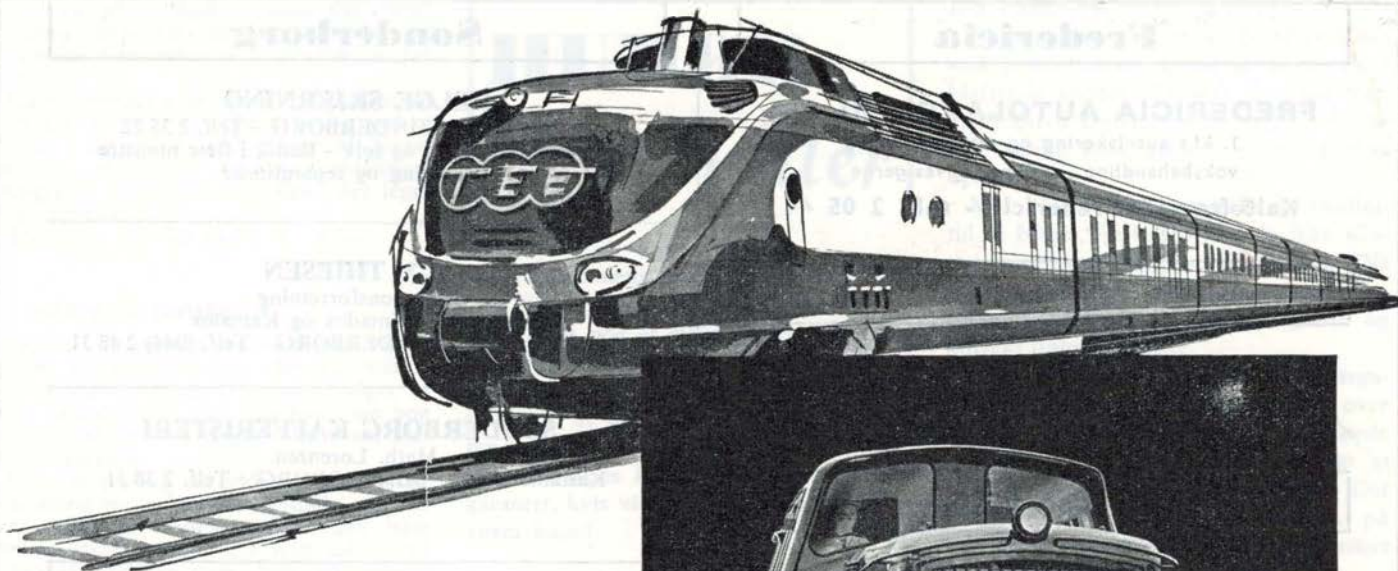
Byg SVENSK på DANSK

Forlang brochure over
fritids- og helårshuse

RINGLINGHUS

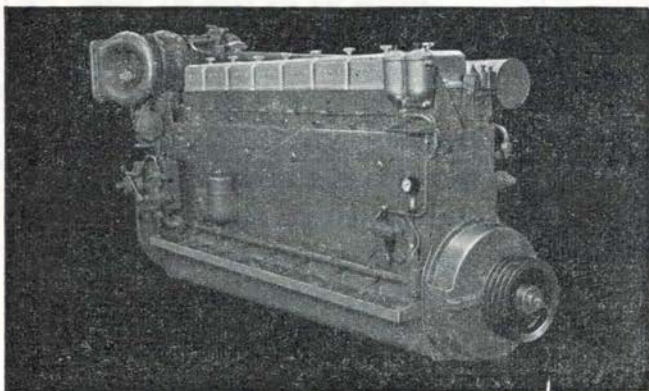
KALUNDBORG - tlf. *1800

NB. Se fritidshusene ved JKL-færgen i Kalundborg

M·A·N

LEVERER

DIESELMOTORER
MOTORTOG
SPECIALVOGNE
TIL
jernbanedrift

MASCHINENFABRIK AUGSBURG - NÜRNBERG AG - WERK AUGSBURG

Repræsentant i Danmark

PROTECHNICO $\frac{1}{2}$

VESTER FARIMAGSGADE 1 - KØBENHAVN V. - TELEFON MINERVA (0154) 2062